BIBLIOTEKA KRAKÓW

II 2024 | NR 2 (75)
ISSN 2544-445X

INFORMATOR CZYTELNICZO-KULTURALNY

Ferie z Biblioteką Kraków
s. 5

Konkurs Czytelnik Roku 2024
s. 7

Moda na słowiańszczyznę
s. 8

Na okładce: Piotr Radkiewicz jako Hades

Redaktor naczelna: Izabela Ronkiewicz-Brągiel
Z-ca redaktor naczelnej: Paulina Knapik-Lizak

Redakcja: Agnieszka Bisikiewicz, Jan Brodowski, Paweł Czachor, Artur Czesak, Joanna Gruszka, Anna Grychowska, Ludmiła Guzowska, Anna Jędrzejowska, Małgorzata Kosmala, Radosław Kurzeja, Greta Lemanaitė, Janusz M. Paluch, Anna Piechota, Agnieszka Sabak, Ewa Strach, Anna Szczerbowska, Piotr Wasilewski, Barbara Zajączkowska

Fotografia we wstępniaku: Radosław Kurzeja
Opracowanie redakcyjne, korekta:
Agnieszka Sabak, Anna Piechota

Wydawca: Biblioteka Kraków
pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3,
31-154 Kraków

Kontakt:
Sekretariat: tel. 12 61 89 100
(czynny w godz. 8.00–15.30)
E-mail: sekretariat@biblioteka.krakow.pl

Projekt graficzny: Anna Sowińska
Skład i przygotowanie do druku: Pracownia Słowa

Nakład 2200 egz.

ODWIEDŹ NAS NA:

biblioteka.krakow.pl
krakowczyta.pl

facebook.com/BibliotekaKrakow
instagram.com/biblioteka.krakow

#bibliotekakraków #marekhłasko
#52tygodniezbibliotekąkraków #hłasko
#czytam #booklover #wyzwanieczytelnicze2024
#książka #książki #biblioteka #czytambolubie
#kraków #polecajka

Izabela Ronkiewicz-Brągiel
Redaktor naczelna

Mity wiecznie żywe

Na plakacie ogłaszającym werdykt 16. Konkursu Polskiego Inferno 2023 w ramach Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Boska Komedia kroczy skrzydlata postać, trzymająca w wyciągniętej ręce pochodnię. Ikar to czy Prometeusz? Bioetycy toczą dyskusje na temat prac nad komórkami macierzystymi i wieszczą nieobliczalne skutki tej zabawy, bo przeszczepione do organizmu człowieka zamiast leczyć, mutują się i pączkują w nieoczekiwane i zaskakujące twory. Hybryda? Wciąż nieszczęśliwie kochamy, wciąż gotowi jesteśmy ginąć dla idei, bronić ojczyzny, opłakiwać bliskich, marzymy – już nie o lataniu, tylko Strefie Dysona z niewyczerpanymi zasobami gwiezdnej energii i podróżach do obcych galaktyk. Mitologia jest nieustannie odbiciem ludzkich pragnień, przewidywań, pomysłów. Kiedy z jej bohaterów zdejmiemy mitologiczne „opakowanie", zobaczymy żywego człowieka, a ten nie bardzo chce się zmienić...

W tym numerze dużo mitologii, a ponadto statystyki i podsumowania, żebyście wiedzieli, Drodzy Czytelnicy, że Was przybywa, co nas bardzo cieszy; zapowiedź nowej edycji konkursu Czytelnik Roku – stawajcie w szranki!; no i o tym, co Biblioteka Kraków proponuje na czas ferii zimowych. Zapraszamy!

Kulinarna tajemnica **Domu Helclów**

Wywiad z **Iwoną Kłosińską**, kierowniczką Filii nr 50

Pani Iwona Kłosińska jest kierowniczką Filii nr 50 na os. Kościuszkowskim

Historia niczym ze *Służących* Joanny Kuciel-Frydryszak: ona, piętnastoletnia dziewczyna z wiejskiej rodziny, wie, że w domu, w którym dorasta, jest ich zbyt wiele. W nim też zresztą znalazła się dlatego, że ileś lat wcześniej jej rodzicom było jeszcze trudniej i postanowili oddać ją innej rodzinie. Rusza więc do miasta sprawdzić, czy los się do niej uśmiechnie. Tym miastem jest Kraków. Ma szczęście – trafia do pracy w kuchni w słynnym Domu Helclów i tu wkrótce jej spojrzenie skrzyżuje się ze spojrzeniem ogrodnika. Ich wnuczka po latach wspomni mi o tym trochę przypadkiem, przy okazji jednej z rozmów u nas w Bibliotece. Wnuczką tą jest Iwona Kłosińska, nasza kierowniczka Filii nr 50 na os. Kościuszkowskim...

A.S.-M.: Pani Iwono, czytała Pani *Tajemnicę domu Helclów*?
I.K.: Tak, ale wie Pani, że wtedy wcale nie skojarzyłam w pierwszej chwili, że w tym Domu Helclów pracowała moja babcia?

Niesłychane, jak to możliwe?
Aż mnie samej trudno to zrozumieć. Nie interesowałam się tym nigdy szczególnie i nie wracałam do tego myślami. Mocniej uświadomiła mi to dopiero nasza rozmowa. Muszę chyba przeczytać Szymiczkową jeszcze raz, już teraz myśląc o tym, że po tych korytarzach chodziła też moja babcia Michalina Korbut.

Tak, rozmawiałyśmy jakoś rok temu, w ramach naszego projektu „Biblioteka w miejscach nieoczywistych". Organizowaliśmy wtedy spotkanie autorskie z Jackiem Dehnelem i Piotrem Tarczyńskim właśnie w Domu Helclów, aby „topograficznie" poczuć klimat książki. Wtedy właśnie pochwaliła mi się Pani, że babcia była tam kucharką i że ma Pani chyba nawet zachowany jej zeszyt z przepisami.
I nawet udało mi się go odnaleźć! Do tego kilka zdjęć z babcią właśnie tam, u Helclów.

Na których to zdjęciach siostry prowadzące Dom Ubogich im. Helclów, bo tak się to miejsce wtedy nazywało, wyglądają dokładnie jak bohaterki Dehnela i Tarczyńskiego. Wiadomo może, kiedy babcia dokładnie zaczęła tam pracować?
Jeszcze przed wojną, ponoć w roku 1936. Wiem, że miała tak liczne rodzeństwo, że rodzice musieli oddać ją do innego domu, w którym z kolei też była bieda i zbyt wiele osób do wykarmienia. Zatem gdy wyrosła, spróbowała jako piętnastolatka sama sobie jakoś poradzić w życiu i ruszyła z podkrakowskich Nieznanowic do wielkiego miasta za pracą.

Sytuacja żywcem wyjęta z rozchwytywanego właśnie bestselleru wszech czasów, czyli *Chłopek*. Czytała Pani?
Chciałabym, ale jest wciąż taka kolejka do tej książki, że muszę poczekać. Babcia miała szczęście, trafiła w dobre miejsce, choć nie wiem dokładnie, jak do tego doszło, że zatrudniły ją siostry u Helclów i została tam kucharką.

Nie do każdego wtedy szczęście się uśmiechało, wiele dziewcząt czekał ciężki i smutny los. Babci się udało.
Tak, tym bardziej że tam właśnie poznała dziadka, był ogrodnikiem, oboje pracowali w tym miejscu do 1942 roku. Tam się pobrali, ślub odbył się u Helclów w kaplicy, zachowało się zdjęcie, stoją z uczestnikami uroczystości przed budynkiem. Stara historia, choć właściwie to tylko 90 lat...

Przed kaplicą u Helclów. W pierwszym rzędzie szarytki – opiekunki pensjonariuszy; gdzieś wśród dziewcząt stoi Michalina. Fot. z rodzinnego archiwum

Trwa II wojna światowa. Kucharka Michalina i ogrodnik Antoni biorą ślub w kaplicy u Helclów, a następnie wraz z gośćmi stają do ślubnego zdjęcia przed głównym wejściem do budynku. Fot. z rodzinnego archiwum

Patrzę na fantastyczne zdjęcie, babcia Michalina w białym stroju i welonie, dziadek Antoni w garniturze i z kwiatem w butonierce, elegancko ubrani goście, odświętny nastrój – odrobina normalności w ponurych czasach toczącej się wojny. Ale przyglądam się też zeszytowi kucharskiemu i dochodzę do wniosku, że babcia musiała w dzieciństwie ukończyć kilka klas szkoły, bo bardzo starannie kaligrafuje.

O tym nie wiem nic i już nie zapytam, niestety, babcia zmarła w 1994 roku. Za to wiem, że dziadek chodził do szkoły w Ojcowie, bo stamtąd pochodził, i że szkoła w tamtych czasach była ponoć jeszcze w zamku.

Ale Pani jest już krakowianką z urodzenia, prawda?

Tak, babcia ze strony taty mieszkała na Siemiradzkiego, prababcia w Rynku. Nie miałam do kogo jeździć z rodziną poza Kraków. No i do dziś mieszkam w domu, który w latach 50. wybudowali właśnie babcia z dziadkiem na Azorach.

Popatrzmy jeszcze raz na ten zeszyt z przepisami kucharki od Helclów. Są tu, obok potraw codziennych, zwyklejszych, liczne przepisy brzmiące znacznie wykwintniej: pieczeń wołowa zakwaszana chrzanem, sznycle z parmezanem (do których za chwilę jeszcze wrócimy), jabłka w chusteczkach, leguminy flamandzka, duńska i szwajcarska, szparagi w sosie francuskim czy kasza częstochowska zacierana jajami, wypiekana z grzybami. Pewnie od tego czytania już jesteśmy głodne, ale musimy przetrzymać dzielnie tę rozmowę. Próbowała Pani ugotować coś z tych przepisów?

Wstyd przyznać, ale nie, nie mam weny do gotowania. Właściwie to najlepiej wychodzą mi… sałatki. No ale mam ten zeszyt, trzymam go i myślę, że pewnego dnia na pewno spróbuję. Z dużym zainteresowaniem czytam ten kulinarny świat babci, jej dawny świat. Fascynujący jest nawet opis parzenia herbaty i kawy, bardzo – powiedziałabym – ambitny i misterny. Kuchnia w naszym domu to była właśnie babcia, to ona nam zawsze gotowała, pamiętam ją zresztą, jak stała nad tym zeszytem i z niego korzystała, najczęściej wtedy, gdy robiła ciasta. Są tam potem dopisane przepisy innym pismem, to chyba już moja mama, ja też coś tam wpisywałam, gdy babcia mnie poprosiła.

Z przepisów Michaliny: trochę soku, trochę wody, czyli fantastyczne lody truskawkowe z puszki

Lody truskawkowe

1 b. wody 50 dkg cukru dodać sok z ½ dkg dojrzałych truskawek dodać ½ l. b. dobrej słodkiej śmietanki a na końcu tęgą ubitą pianę z 3 białek wlać do puszki zamrozić.

Zupa floreneka.

Jarzynki na smak osobno kości osobno zrobić. zasmażkę biorąc 5 dk. masła 5 dkg. sera szwajcarskiego utartego do tego dodać 4 dkg mąki rozprowadzić smakiem z jarzyn i kości, dodać 25 dkg pomidorów duszonych i przetartych przez durszlak i podać z ryżem lub grankami.

Z przepisów kucharki u Helclów: zupa florencka ze szwajcarskim serem. Zdjęcie autentycznych zapisków Michaliny Korbut

Ploteczki przy studni, kiedy zapełnia się kocioł na wodę nie do udźwignięcia w pojedynkę. Michalina Korbut w białej chusteczce na głowie. Fot. z rodzinnego archiwum

A jakieś z dań gotowanych przez babcię zapamiętała Pani szczególnie?
Wiele. Najbardziej specyficznym przypadkiem był barszcz wigilijny na rybich głowach. Z tym że myśmy nie wiedzieli, że to były rybie głowy. Aż w końcu kiedyś to padło. No i nie chcieliśmy już więcej tego jeść i zupa zniknęła z wigilijnego stołu bezpowrotnie. Bardzo dobrze z kolei wspominam gołąbki i, co ciekawe, babcia robiła je tylko raz w roku, na Wszystkich Świętych. Może dlatego je tak pamiętam, że się na nie z niecierpliwością czekało? Pamiętam też, że babcia nigdy nie marnowała jedzenia, jak wszyscy ci, którzy przeszli przez biedę i potem wojnę. Nawet stary ser potrafiła jakoś tak przyrządzić na patelni z kminkiem, że był smaczny. Ale może dlatego, że to był domowy, prawdziwy ser, a nie taki ze sklepu?

Widzę też, że wśród tych przepisów mamy wiele tematów do spotkań, jakie planujemy w ramach cyklu „Słowa z Krakowa" organizować w tym roku w czytelni w Filii nr 21 przy Królewskiej. Będę rozmawiać z językoznawcą i dialektologiem dr. Arturem Czesakiem o krakowskim wychodzeniu na pole, bańkach na choinkę i targaniu kartek, ale też o schabowych, sznyclach i mielonych. I proszę popatrzeć, w przepisach Pani babci dwa zupełnie inne sznycle – ten z parmezanem jest siekany albo zmielony na maszynce, a ten wiedeński jest z kawałka cielęciny! Dla Pani natomiast jako rodowitej krakowianki sznycel to...
...no taki kotlet z mielonego mięsa oczywiście.

I dochodzimy do miejsca, w którym wnuczka Michaliny, kucharki od Helclów, jest naszą bibliotekarką w filii na osiedlu Kościuszkowskim. Od zawsze tam?
Nie, zanim pojawiłam się w Filii nr 50, byłam na Stalowym, w Filii 53.

Kuchnia u Helclów, na kuchennej blasze prawdopodobnie obiad dla pensjonariuszy. Michalina Korbut stoi po lewej stronie. Fot. z rodzinnego archiwum

A co tam słychać na Kościuszkowskim?
Ruch jak zwykle. Choć trochę obawiamy się o ten rok, w poprzednich dwóch czytelnicy swoimi głosami zapewnili nam dwa wygrane projekty w Budżecie Obywatelskim, w tym roku niestety się nie udało. Choć wciąż pomocne są dla nas Dzielnica XVI i Spółdzielnia Mieszkaniowa „Victoria".

Czy bibliotekarz ma czasem dość czytania?
„Dość" to jest za mocne słowo. Czasem po prostu przydaje się mała przerwa. Ożywczo działa też na mnie zmiana gatunku. Jest takie bibliotekarskie powiedzenie „Pokaż mi swoją biblioteczkę, a powiem ci, kim jesteś". No to u mnie ten obraz biblioteczny byłby zwichrowany, bo co jakiś czas zmieniam upodobania.

To zapytam na koniec, co teraz lubi czytać kierowniczka Filii nr 50.
Teraz trwa etap: fantastyka, odpoczywam przy tym. Chociaż... chyba trzeba zrobić małą przerwę i faktycznie wrócić do *Tajemnicy Domu Helclów*...

| Rozmawiała:
Agnieszka Staniszewska-Mól

Kreatywne ferie z **Biblioteką Kraków**

W Bibliotece Kraków organizowanie różnorodnych zajęć w okresie ferii zimowych jest coroczną tradycją. I w tym roku atrakcji również nie zabraknie, a dzieci i młodzież będą mogli ciekawie spędzić wolny czas, wypełniając go dobrą zabawą i twórczą ekspresją. W programie znaleźć można m.in.: głośne czytanie, warsztaty literacko-plastyczne, rozgrywki planszowe i zabawy ruchowe.

Głośne czytanie dla dzieci to doskonała okazja do zapoznania się z nowymi książkami i rozwijania umiejętności czytania ze zrozumieniem. Z uwagi na to, że ferie przypadają w okresie walentynek, w programie nie zabrakło książek i rozmów o miłości oraz zajęć, podczas których artyści mali i trochę więksi wykonają serduszka czy walentynkowe kartki dla najbliższych. Warsztaty plastyczne organizowane przez bibliotekę pozwolą na rozwijanie kreatywności i wyobraźni poprzez tworzenie własnych dzieł sztuki. Będzie można wykonać m.in.: lampiony, kubki, zimowe obrazki, kotki, dinozaury z materiałów wtórnych, nauczyć się haftu matematycznego i techniki origami. Dopełnieniem interesujących zajęć będą zabawy z książką, quizy, kalambury, zabawy ruchowe z elementami dramy i pantomimy oraz rozgrywki planszowe dla dzieci i młodzieży. W szczególny sposób obchodzony będzie Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego przypadający 21 lutego. Zainteresowani nowinkami technicznymi będą mogli wziąć udział w zajęciach z wykorzystaniem robota edukacyjnego. Różnorodne formy zajęć prowadzonych przez bibliotekarzy dostosowane zostały do zróżnicowanych zainteresowań dzieci i młodzieży tak, aby mogli oni w twórczy sposób spędzić wolny czas.

Wszystkie zajęcia przygotowane w czasie ferii są bezpłatne. Zapraszamy! Szczegółowy plan wydarzeń znajduje się na stronie internetowej Biblioteki Kraków oraz w niniejszym miesięczniku w kalendarium wydarzeń.

| Agnieszka Bisikiewicz

171 668
AKTYWNYCH CZYTELNIKÓW

1 327 589
ODWIEDZIN

2 583 933
WYPOŻYCZEŃ

SKORZYSTANO Z KSIĄŻKOMATU
36 429

2 168
WYDARZEŃ

19 383
WYDANYCH E-KODÓW

49 236
UCZESTNIKÓW WYDARZEŃ

CZYTELNICY

DOSTĘPNE ZBIORY

1 281 304
KSIĄŻEK

57 548
AUDIOBOOK'ÓW

2 749
GIER PLANSZOWYCH

Cieszymy się, że krakowianie coraz więcej czytają oraz aktywniej korzystają z bogatego księgozbioru i usług Biblioteki Kraków. **O ponad 20 000 wzrosła liczba czytelników aktywnie korzystających z naszej oferty**. Częściej nas też odwiedzaliście wypożyczając prawie **2,6 mln zbiorów** i uczestnicząc w ponad 2000 wydarzeń. **Uśmiechnęliśmy się do prawie 50 tys. osób**, które wzięły udział w przygotowanych spotkaniach i warsztatach. Czekamy na Wasze odwiedziny i rozmowy o książkach.

Uwaga, uwaga! Już jest!
Konkurs Czytelnik Roku 2024

Gotowi do startu? A jeśli już jesteście w grze, to pytanie jest nieaktualne… W każdym razie proponuję: odpowiedniej wielkości torba w dłoń, ściąga z wybranymi tytułami do kieszeni i w drogę do biblioteki, by zaopatrzyć się w Paszporty Czytelnika oraz wypożyczyć książki lub audiobooki! 1 lutego ruszyła kolejna edycja Czytelnika Roku, dorocznego konkursu organizowanego przez Bibliotekę Kraków. Niewtajemniczonym wyjaśnię, że jest to niezwykły konkurs, w którym każdy może zostać laureatem. Nie czas, prędkość i inne wyśrubowane osiągi mają tu znaczenie. Jego głównym założeniem jest wejście w świat literatury, a także twórcze i relaksacyjne spędzenie wolnego czasu, czyli przeczytanie do 31 grudnia br. 150 książek i/lub audiobooków, udział w co najmniej jednej bibliotecznej aktywności i/lub (UWAGA! NOWOŚĆ!) pobranie na telefon aplikacji mobilnej Biblioteki Kraków. Każda zwrócona książka lub audiobook oraz udział w aktywności udokumentowane zostanie pieczątką w paszporcie. Nie ma znaczenia, której filii bibliotecznej jesteście czytelnikami i ile macie lat – we wszystkich bibliotekach oczekujemy Waszych wizyt z niecierpliwością. Aby urozmaić ten maraton czytania, organizatorzy w ramach przerywników przewidzieli dwie premie: jedną po zdobyciu 50 pieczątek, a drugą po 100. Wtedy wraz ze swoim paszportem wpadnijcie na pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3 do Działu Metodycznego i Projektów Biblioteki Kraków po odbiór prezentów-niespodzianek. Są one zróżnicowane w zależności od wieku uczestnika. Ci z Was, którzy w całości wypełnią zobowiązania regulaminowe, uzyskają tytuły Czytelnika Roku lub Czytającego Rodzica (w przypadku rodziców dzieci do lat 6). Wręczenie wymienionych tytułów odbędzie się podczas uroczystej gali finałowej. Uchylę rąbka tajemnicy: to nie będzie tylko zwykłe przyznanie tytułu…

Regulamin konkursu Czytelnik Roku 2024 dostępny jest na stronie **www.biblioteka.krakow.pl** oraz we wszystkich filiach Biblioteki Kraków.

| Anna Grychowska

Słowiańszczyzna jest w modzie

Przez mitologię rozumiemy zbiór mitów funkcjonujących w danej kulturze. Naukowcy wciąż spierają się, czy w ogóle istnieje mitologia słowiańska. Niestety nasi przodkowie nie pozostawili po sobie żadnych źródeł pisanych. Uczeni oparli się na tekstach innych narodów, które miały styczność ze Słowianami. Ważną rolę odegrali także archeolodzy. Wykopane przez nich przedmioty czy miejsca pochówków pokazały, jak ci ludzie żyli, czym się zajmowali, czy wierzyli w jakieś bóstwa. Słowianie trudnili się głównie rolnictwem, dlatego też czcili bóstwa związane z płodnością i siłami przyrody. Za najważniejszych bogów uważano Swarożyca, Peruna i Świętowita oraz Welesa – króla zaświatów. Wiemy też, że Słowianie nie modlili się wyłącznie w świętych gajach. Budowali także ziemskie domy dla bogów.

Czy coś nam zostało po naszych przodkach? Jak najbardziej. Wciąż wierzymy w przesądy, topimy Marzannę, we wschodniej części kraju w zaduszki kładziemy na mogiłach jedzenie. Coraz częściej młodzi ludzie organizują rekonstrukcje historyczne oparte na wierzeniach Słowian. W Krakowie na kopcu Krakusa na przełomie października i listopada świętuje się Dziady. Ważnym zwyczajem są dożynki, które pierwotnie były związane z kultem roślin i drzew.

Słowiańszczyzna zainspirowała także pisarzy i filmowców. Do dzisiaj zachwycamy się *Balladami i romansami* Adama Mickiewicza, pełnymi tajemniczych głosów, duchów, szeptów. Na kanwie *Ballad* powstała nawet gra karciana pt. *Świteź* (dostępna w czterech filiach Biblioteki Kraków). Słowiańszczyzną interesował się również Józef Ignacy Kraszewski. Autor *Starej baśni* przedstawia świat przyrody jako nieskażony cywilizacją, a zamieszkujący go Polanie żyją w zgodzie z wszechświatem. Władysław Orkan, autor książki *Drzewiej*, zachwycony Tatrami, wprowadza czytelnika w świat Peruna i boginek w zwiewnych szatach, ale przywołuje też południce i złośliwe demony.

Wydaje się, że zainteresowanie naszymi przodkami wciąż się wzmaga. Spod piór współczesnych pisarzy wyszło sporo książek o tej tematyce, m.in. *Czas cieni* Magdaleny Zawadzkiej-Sołtysek, *Bestiariusz słowiański* Pawła Zycha i Witolda Vargasa oraz *Szeptucha* Katarzyny Bereniki Miszczuk. Dzieci i młodzież również znajdą coś dla siebie. Agnieszka Fulińska i Aleksandra Klęczar są autorkami świetnych książek *Mysia Wieża* oraz *Śpiący Rycerze*.

Warto przypomnieć też film z Franciszkiem Pieczką w roli głównej pt. *Jańcio Wodnik*. Nieco starsza produkcja filmowa to *Oczy uroczne* oparta na motywach przypowieści ludowej. I na sam koniec... Wiedźmin. Autor książki twierdzi, że Wiedźmin nie jest słowiański (ma zresztą imię germańskiego pochodzenia). Jednak bystry czytelnik zauważy, że motywy słowiańskie w książce się pojawiają, choć jest ich bardzo mało. Więcej inspiracji można dostrzec w grze komputerowej.

A kiedy nadejdzie wiosna, przejdźmy się na spacer po Młynówce Królewskiej albo na kopiec Wandy. Przytulmy się do drzewa, zobaczmy, czy już wyszły zawilce i czy czasem zza krzaka nie patrzy na nas Dziewanna.

| Ewa Strach

Kto pod progiem mieszka

W książce Karoliny Grodziskiej *Ubożęta, półbożęta* znajdziemy opisy ponad dwudziestu małych skrzatów. Autorka licznych opracowań o krakowskich nekropoliach tym razem posłużyła się wyobraźnią i umiejętnym wplataniem ludowych lub wymyślonych wierzeń we współczesny świat. Ubożęta to nazwa zaczerpnięta z mitologii słowiańskiej i oznacza opiekuńcze demony dbające o dom.

Kim są tytułowe ubożęta, półbożęta? Są wśród nich strażnicy domowego spokoju, ale i psotnicy. Kryją się w zakamarkach, m.in. w progach, kanapach, dziurkach od klucza. Poznajmy niektóre z nich z imienia. Klawiki mieszkają w dziurce od klucza. Potrafią swoim gospodarzom przypomnieć jeszcze w drzwiach o czymś ważnym. Są też użłopki z gromady uciułków (ależ wymyślne nazwy), które wypijały ulane na podłogę wino. Żeby dostać się do ulubionego trunku, obluzowywały w nocy szpunt beczki. Ostatni raz widziane były w Krakowie w latach 70. XX wieku. Natomiast kiedy uporczywie powtarzamy jakąś melodię, tekst piosenki, wtedy najprawdopodobniej dopadły nas ciuciury. Niby nieszkodliwe, ale łatwo nam nie odpuszczą. Do najbardziej oryginalnych należą spańce. Jeśli przysypiamy, szczególnie podczas nudnego wykładu, to ich wina. Są i złydnie odpowiedzialne współcześnie za... krakowski smog.

Można dać się oczarować tą książką. W środku znajdują się czarno-białe ilustracje Sebastiana Kudasa. Dzięki nim dowiecie się, jak wyglądają klawiki, półświstki i inne domowe duszki.

| Joanna Gruszka

KAROLINA GRODZISKA
UBOŻĘTA, PÓŁBOŻĘTA
Wydawnictwo Austeria | Kraków, Budapeszt, Syrakuzy 2023

Klątwy, zemsty, mściciele

Antyczne historie bogów, herosów i ludzi, choć pełne pasji, potrafią budzić mieszane uczucia. Skąd się brały tak okropne żądze, mściwe okrucieństwa, ludzkie nieszczęścia? Wiele z przypadków w dzisiejszym świecie określilibyśmy jako patologiczne. Sama wojna trojańska budzi wiele wątpliwości. Dlaczego bogowie tak mocno ingerowali w sprawy ludzi i nie tylko ich chronili, lecz również wykorzystywali, byli wymagający wobec nich, a czasem brutalnie karali? Tamtejszy świat może wydawać się piękniejszy od dzisiejszego, ale też o wiele trudniejszy w dokonywaniu wyborów.

W przypadku Pelopidów wszystko zaczęło się od próżnego Tantala, który nakarmił Olimpijczyków ciałem swego syna Pelopsa. Raz zrodzona zbrodnia pochłania kolejne ofiary. Wielkie role odgrywają kobiety, zdające się być *spiritus movens* męskich ambicji i poczynań. To ich imionami nazwane są kolejne części powieści. Wir niesnasek i zemsty doprowadza do najsłynniejszej i najokrutniejszej tragedii starożytnej Azji i Hellady – wojny trojańskiej. Tutaj nie ma patetycznych opisów, honorowych wojowników i słusznych spraw. Historia przedstawiona przez prof. Stanisława Stabryłę ukazuje całe bestialstwo długoletniego konfliktu. Biją się najwięksi, najmniejsi giną, cierpią, głodują. W rezultacie każdy wiele traci. Chyba żaden współczesny kryminał nie zawiera w sobie aż tylu zbrodni. Skąd w człowieku tyle zła i czy czasy względnego pokoju muszą wymagać aż tylu ofiar?

| Paweł Czachor

STANISŁAW STABRYŁA
KLĄTWA PELOPIDÓW. OPOWIEŚĆ MITOLOGICZNA
Wydawnictwo Świat Książki | Warszawa 2018

Homo sapiens, czy rzeczywiście rozumny?...

Czego lękać się bardziej? Sztucznej inteligencji czy człowieka? Sięgam po ostatni tom wierszy Michała Sobola *Trasy przelotów* i chyba nie mam wątpliwości. W końcu AI (*Artificial Intelligence*) to też wymysł współczesnego *Homo sapiens*... Na okładce – w formie rekomendacji tomu – wiersz *Zbiór*, w którym poeta oznajmia: *Pod trasą przelotów pozaziemskich maszyn, na półce / między teologią a fantastyką / rośnie zbiór / pusty*. Natomiast pierwszy utwór w książce, w którym biolożka uczy trzydziestu o ogolonych głowach w zielonych mundurach, że *jest tak, jakby całą planetę porastało / żyto, wyobraźcie sobie: wszystko, / co żyje, to odmiany / żyta* (*Żyto*), pozbawił mnie złudzeń, że może nas – ludzkość i nasz dom – ziemię, czekać w przyszłości coś dobrego. Chwalimy się maszynami do zabijania drzew – harwestery, forwardery, nazywane też monster-truckami, które czasem oglądane na wystawach (...) *zwyczajnie / leżą, potężne dwuosobowe na podłodze z jasnej klepki / buków, które kiedyś ścięły*, a przewodnik zachęca do ich dotykania, mówiąc z dumą (...) – *Proszę zobaczyć, / jakie drzewa tu rosły* (*Dwuosobowe*). Spoglądając w niebo, autor nie dostrzega już koron drzew, a obserwacje tras przelotów nie dotyczą ornitologii. Niepokojące wiersze zwiastują to, co przeżywa teraz Ukraina nękana przez agresję rosyjską. *Pod trasą przelotów balistycznych rakiet* (...) / (...) *poszukuje się także organizmów / odpornych na radiację* (*Badania terenowe*). Nie do śmiechu mi po lekturze książki Sobola...

| Janusz M. Paluch

MICHAŁ SOBOL
TRASY PRZELOTÓW
Wydawnictwo Nisza | Warszawa 2023

Książki są jak klucze do drzwi – otwierają dzieci na rozmowę. Gdy przekręcimy już taki klucz, pozwólmy dziecku we własnym tempie uchylać drzwi do świata emocji, relacji społecznych, doświadczania, odkrywania oraz zrozumienia siebie i świata. Niech samo urządza tę przestrzeń rozmowy, a my i książka wspierajmy je w tym. CZYTAJCIE I ROZMAWIAJCIE!

| Redakcja

Książka do wspierania

23 lutego obchodzimy Światowy Dzień Walki z Depresją. Nie musimy rozmawiać z dziećmi bezpośrednio o depresji, tym bardziej jeśli nie czujemy się kompetentni. Zawsze jednak możemy podjąć rozmowę o smutku – jego roli w naszym życiu i sposobach przeżywania go. Dzieci powinny opowiadać nam o trudnych dla nich doświadczeniach i emocjach, ale nie zawsze mają odwagę. Ta książka może być początkiem takiej rozmowy. Bez niej nie wykonamy przecież kolejnego kroku, czyli wspólnego poszukania sposobu na poradzenie sobie z daną sytuacją. Książka to również bardzo dobry początek działań profilaktycznych – by przygotować dziecko na przeżywanie (czasem niespodziewanego) smutku, oswajanie go, a przede wszystkim uświadomienie, że jest on zmienny jak każda inna emocja i nie zostaje z nami na zawsze. Piękna, krótka, a jednocześnie niezwykle metaforyczna opowieść Evy Eland o smutku zachwyci również niejednego dorosłego.

| Roksana Kociołek-Kaszyńska

EVA ELAND
KIEDY NADCHODZI SMUTEK
tł. Zofia Raczek
Wydawnictwo Mamania | Warszawa 2019

Mitologiczne podróże

Atlas mitów to książka, która zabiera czytelników w niesamowitą podróż w czasie i przestrzeni. Autor, Thiago de Moraes, opowiada 12 niesamowitych historii, a każda opatrzona jest wstępem na temat wierzeń i mitów danej kultury. Otrzymujemy też krótką genezę sposobu postrzegania świata oraz garść niezbędnych informacji dotyczących terenów występowania określonej mitologii. Najważniejszym elementem książki są bajeczne, ogromne mapy. Ilustrują wizję świata, która funkcjonowała w danej kulturze. Znajdziemy tu licznych bogów, bohaterów i potwory, czyli najważniejsze postaci danej cywilizacji. Po obejrzeniu map znajdziemy strony z niezwykłymi opowieściami, mitami, istotami i artefaktami, a wszystko to opatrzone dodatkowo ciekawostkami. Warto jeszcze wspomnieć o krótkim słowniczku, pomagającym prawidłowo wymawiać pojawiające się w tekście trudne słowa.

Książka jest bardzo przystępna i wprowadza czytelnika w świat mitologii różnych kultur: greckiej, egipskiej, słowiańskiej, nordyckiej, irlandzkiej, azteckiej, japońskiej, hinduistycznej, polinezyjskiej, rdzennych Amerykanów, plemienia Janomamów i ludu Joruba. Dzięki tej pozycji poznamy straszliwe potwory, licznych bogów oraz wielkich bohaterów, którzy mieli odwagę zmieniać bieg historii. Jeśli interesujesz się mitologią, to *Atlas mitów* jest idealną książką dla Ciebie.

| Agnieszka Bisikiewicz

THIAGO DE MORAES
ATLAS MITÓW. POTWORY, HEROSI I BOGOWIE ORAZ MAPY DWUNASTU MITOLOGICZNYCH KRAIN
tł. Anna Nowak
Nasza Księgarnia | Warszawa 2023

Magiczne pory roku

Bogata w magiczne rytuały, sekrety opowiadane przez wiedźmy oraz istoty zakradające się przez uchylone drzwi izb. Zanurzona w zwyczaje wiejskiej społeczności i doprawiona bajaniami lokalnych uzdrowicielek nazywanych szeptuchami. Taka jest właśnie mitologia słowiańska, zyskująca coraz większą popularność wśród grona polskich pisarek. Żaden ludowy demon nie jest im obcy, co udowadniają w antologii na temat pór roku.

Zanurzamy się więc w kapryśną wczesną wiosnę. Nietypowy czas na odbycie wesela, a jeszcze bardziej pechowy, kiedy panna młoda musi wykazać się hartem ducha, aby przeżyć trwające do niego przygotowania. Czy ma w sobie dość determinacji, aby udowodnić, że ślub wija i rusałki ma sens?

Palące letnie słońce przenosi nas na wieś, gdzie nie tak dawno temu rozegrała się straszna tragedia. Jakie motywy kierują duszą, która pod wpływem magii przybiera postać złaknionego krwi demona?

Jesień to czas refleksji. Dora Wilk musi jednak rozpocząć pościg, gdy zagadka sprzed lat na nowo ożywa. W tajemniczych okolicznościach ginie dziecko, a do miasta wraca osoba powiązana z zaginięciami mającymi miejsce dawno temu.

Zwieńczeniem tomu jest opowiadanie w klimacie zimy o symbolicznym zakańczaniu starych spraw, żeby zrobić miejsce na nowe. Tylko co, jeżeli chodzi o sfingowanie śmierci w celu zakończenia małżeństwa?

Każda z przedstawionych historii jest niepowtarzalna i pełna uroku. Humor autorek nadaje antologii nieco komediowego zabarwienia, ale czym byłoby życie bez odrobiny uśmiechu?

| Julia Niewiadomska

ANETA JADOWSKA, MARTA KISIEL, MAGDALENA KUBASIEWICZ, MILENA WÓJTOWICZ
CZTERY PORY MAGII
Wydawnictwo Sine Qua Non | Kraków 2023

Mityczna Kirke i bohater ze współczesności

Dzika uczta Kirke to siódmy tom serii „Superbohater z antyku". Wszystkie opowieści z tego cyklu zostały wydane zarówno w formie papierowej, jak i dźwiękowej (audiobook). *Dzika uczta Kirke* opowiada o perypetiach Tima (jest on głównym bohaterem całej mitologicznej serii). Za sprawą rozbicia tajemniczej wazy przenosi się do świata starożytnej Grecji, gdzie spotyka m.in. Herkulesa, Perseusza, Herę, Apolla, Odyseusza, Narcyza, Hermesa oraz innych mitycznych bogów i bohaterów, a przy okazji przeżywa niezwykłe przygody. Przypadkowo trafia na ucztę do czarodziejki, a raczej sprytnej czarownicy Kirke, gdzie kosztując przygotowanych przez nią smakołyków, zamienia się w... Kto zna mitologię, ten wie, a kto nie zna lub nie pamięta, tego zachęcam do posłuchania. Realny świat współczesny miesza się ze światem mitów, wyobraźni i fantazji. Autorka zręcznie wplata w tekst starożytne opowieści, dzięki temu poznawanie mitologii staje się lekkie, łatwe i przyjemne. Książkę z humorem oraz świetną intonacją czyta Maciej Więckowski, aktor teatralny, filmowy i dubbingowy. Pozycja warta posłuchania z młodym czytelnikiem, odpowiednia dla dzieci w wieku 8+. Serdecznie zachęcam.

| Małgorzata Koźma

STELLA TARAKSON
DZIKA UCZTA KIRKE
tł. Marta Szelichowska
Storybox.pl | Piaseczno 2021

Od Ateny do Zeusa, czyli mitologia w obrazkach

Mitologia grecka stanowi jeden z wyznaczników kultury europejskiej. Niemniej w szkole starożytni bogowie i ich historie nie zawsze przykuwają uwagę uczniów. Wprawdzie *Mitologia* Jana Parandowskiego od lat znajduje się w kanonie lektur, jednak nie wszyscy chętnie po nią sięgają. Podstawy mitologii trzeba jednak znać. I tu z pomocą przychodzi brytyjski ilustrator James Davies, autor albumu *Mity, potwory i awantury starożytnej Grecji*. Nie jest to klasyczny komiks. Album jest raczej zbiorem krótkich form opowiadających wybrane mity, jak choćby te o koniu trojańskim czy puszce Pandory. Komiksowe formy przeplatane są dużymi ilustracjami tłumaczącymi zawiłości antycznej mitologii, dzięki którym czytelnik poznaje panteon bogów i herosów, mitycznych stworzeń czy geografii zaświatów. Ilustracje utrzymane są w humorystycznej stylistyce i sprawiają, że album ogląda się i czyta z przyjemnością. Treść jest tu jednak kluczowa. Z jednej strony autor chce przekazać nam jak najwięcej wiadomości z antycznego świata. Z drugiej zabieg ten sprawia, że momentami poszczególne plansze przepełnione są informacjami. Davies jest przede wszystkim ilustratorem, dlatego też stworzony przez niego album odbiega od klasycznych komiksowych opowieści, w których ilustracja i fabuła tworzą spójną całość. Tu ilustracja jest narzędziem, dzięki któremu *Mitologia* stanie się atrakcyjniejsza i sięgną po nią ci, którzy nie przekonali się do tradycyjnej lektury szkolnej.

| Jan Brodowski

JAMES DAVIES
MITY, POTWORY I AWANTURY STAROŻYTNEJ GRECJI
tł. Karolina Marcinkowska
Wydawnictwo Kropka | Warszawa 2023

Drodzy Czytelnicy! Ależ się cieszymy, że ślecie nam swoje recenzje! Teraz czas na kolejną! Pamiętaj, Ty też możesz być naszym recenzentem – wyślij nam swoją literacką opinię! Możesz ją przesłać mailowo (recenzje@biblioteka.krakow.pl); więcej informacji znajdziesz na stronie Biblioteki Kraków. Jaki jest plan? Co miesiąc chcemy czytać Wasze recenzje! Wybieramy najlepsze, które publikujemy i nagradzamy! Do czytania!

| Redakcja

Recenzja **Czytelnika**

Z czym kojarzy się Chorwacja? Z latem, słońcem, beztroską? Czy ta jedna z najpopularniejszych destynacji wakacyjnych naszych rodaków jest tak naprawdę dobrze znana? Pomimo że aura za oknem zdecydowanie nie kojarzy się z letnim wypoczynkiem, warto sięgnąć po książkę Aleksandry Wojtaszek *Fjaka. Sezon na Chorwację*, która równie dobrze, parafrazując, mogłaby mieć tytuł *50 twarzy Chorwacji*. Są to zarówno wesołe twarze uśmiechniętych kelnerów w obleganych przez turystów miejscowościach, jak również smutne twarze ludzi bezdomnych żyjących w zakamarkach Zagrzebia, kobiet bezrobotnych po kryzysie ekonomicznym czy rozczarowane twarze weteranów wojennych nieumiejących odnaleźć się we współczesnym świecie.

Być może następnym razem, jadąc na wakacje nad Adriatyk, inaczej popatrzymy na ten kraj, który jest różnorodny i niejednoznaczny, mając już wiedzę, ile różnych oblicz jest w stanie nam pokazać. Z pozoru pozycja ta może wydawać sie lekka i przyjemna, tak jak jej tytuł (*fjaka* to stan ducha i umysłu mieszkańców Dalmacji, mylony z lenistwem), ale z każdą kolejną stroną przekonujemy się, że jesteśmy w błędzie. Słoneczne plaże i ciepłe morze to jedynie wycinek tego, co Chorwacja ma w zanadrzu. Bogata historia tego małego kraju naznaczona jest wielowiekowym przepływem różnorodnych kultur, a także doświadczeniami krwawych konfliktów zostawiających traumatyczne ślady na kolejnych pokoleniach, o czym niechętnie się wspomina. Warto, choćby z szacunku do tego miejsca na mapie Europy, dowiedzieć się o nim więcej, zanim Chorwacja zostanie zamknięta w schemacie jedynie miłego miejsca do wypoczynku.

| Barbara Maderak-Królik

ALEKSANDRA WOJTASZEK
FJAKA. SEZON NA CHORWACJĘ
Wydawnictwo Czarne | Wołowiec 2023

„Pierwsze wspomnienie” – tak zatytułował jeden ze swoich wierszy pisarz i poeta **Andrzej Muszyński**

Fot. Michał Mąsior / Cyranka

Urodził się w 1984 roku. Mieszka i prowadzi gospodarstwo w Jurze Krakowsko-Częstochowskiej. Andrzej Muszyński jest absolwentem prawa na Uniwersytecie Jagiellońskim. Debiutował w 2013 roku literackimi reportażami pt. *Południe*. W tym samym roku ukazał się jego zbiór opowiadań o polskiej wsi i życiu na pograniczu pt. *Miedza*. Kolejne reportaże Andrzeja Muszyńskiego to *Cyklon* (2015), *Dom ojców* (2022) oraz *Koncertina* (2023). Napisał również powieści, m.in.: *Podkrzywdzie* (2015), *Fajrant* (2017), *Bez. Ballada o Joannie i Władku z jurajskiej doliny* (2020). W 2023 r. ukazał się pierwszy tom jego poezji pt. *a*. Opowiadania i wiersze publikował w „Akcencie”, „Twórczości”, „Wyspie”, „Znaku” oraz „Toposie”.

Andrzej Muszyński jest doceniany przez czytelników i krytyków. Był dwukrotnie nominowany do Nagrody Literackiej Gdynia (2014 i 2016) i Nagrody im. Beaty Pawlak (2013 i 2015). To także pierwszy stypendysta Fundacji Herodot im. Ryszarda Kapuścińskiego (2012) i laureat Nagrody im. Adama Włodka (2017). W 2015 r. był nominowany do Paszportów Polityki. Jest laureatem nagrody Krakowska Książka Miesiąca za *Dom ojców* (czerwiec 2022). W 2023 r. otrzymał wyróżnienie w ramach Nagrody Literackiej Fundacji Identitas. Został też doceniony jako miłośnik wypraw – jest zdobywcą nagród podróżniczych: Kolos 2012 za wyprawę w Himalaje Birmańskie i Nagrody im. Andrzeja Zawady w 2013 r. za projekt wyprawy do północnej Birmy (w wyniku realizacji z wyprawy powstał reportaż *Cyklon*). Do jego osiągnięć trekkingowych można dodać samotne pokonanie pustyni Atacama czy wymagający trawers puszczy Minkebe w Gabonie. W 2022 r. Andrzej Muszyński zrealizował projekt „Praduszki”. W czterech punktach Krakowa zawisły drewniane kapliczki z portretami naszych prehistorycznych przodków. Obraz człowieka z gatunku *Homo erectus*, który żył ok. 1,5 mln lat temu w Afryce, można było podziwiać w ogrodzie Biblioteki Głównej.

Andrzej Muszyński zaskakuje wszechstronnością jako prawnik, rolnik, podróżnik, pisarz i poeta. Jego wiersze to powrót do poetyckich korzeni. Jak zauważa Jakub Kornhauser: (...) *odnajdujemy w tej podróży po wspomnieniach i zdarzeniach przestrzenie znajome, jakby przetransferowane z niektórych jego próz fikcjonalnych i niefikcjonalnych, które zaczynają funkcjonować w oderwaniu od pierwszych kontekstów, stawać się elementami poetyckiej opowieści o niemożliwościach początku i końca.*

| Ludmiła Guzowska

XV
a nie mówili?
Spod tej zimy
wyjdzie czarna ziemia,
czarny łęg, czarna łata.
Trwaj i nie słuchaj, zimo,
serwuj grzańce.
Nam tu nie trzeba zmian.
To, co topnieje, to nie woda,
to jad.

VII
Czwarta nad ranem.
Myśli śpią jak pijane chłopy
i świat stoi.
Czuję, że mogę wzruszyć go
jednym ruchem palca stopy.
Za gips-kartonem śpi spocone niemowlę.
Za osiemdziesiąt miliardów lat
wszystko zniknie.
Przy śniadaniu ustalimy,
jak się odnaleźć.

II
Obsiałem bobem pół hektara
i usiadłem na bardzo suchym wzgórzu.
Ogarnął mnie wielki strach.
Nie, że mszyce, susza, że czas.

Że nie wyrośnie.

II (Moja Afryka)

a dziś już jestem kolonialistą:
gardzę murzynami, którymi są wszyscy.

Dziś wstałem prawą nogą,
wypłaciłem buta naftówce
i posągowi z iroko.

Dziś jestem kolonialistą.
Jestem pazerny na świat,
więc odejdź.

W mojej Afryce wieje dziś harmatan,
dla ciebie to tylko wiatr.

Axim, 2014

XII (Pierwsze wspomnienie)

Poczekasz jeszcze na pierwsze
wspomnienie gęste jak błoto.
Gdyby tak już tkwiło w przyszłości
jak poniekąd góra przed tobą.

I (Światłoczuły)

a ja jestem światłoczuły,
a dziś rządzi tu światło.

Jestem światłoczuły,
a dziś jest święto rentgena:

promienie przebijają balony.
Stracciatella kapie, prosciutto klapie,
skrzyp gokartów wyciera mi oczy.
Tak, to jest samo życie:
czarna huśtawka
wyżarta przez światło.

Zbliżam się do niej, a
po drugiej stronie jest mrok,
a to jaki.

Rowy, 2014

III (Te słowa)

Słowa zostały zniesione w grajdół
wśród pól zwany Piekiełkiem
Niosły je pracowite pszczoły
przez szczaw i szuwary, słowa,
wytrącone w len, słój, babie lato –
nieprzesłyszane; wszystkie złe słowa,
na mój--twój temat, wszystkie złe słowa,
które na pewno powiedziano.

I

Wymówiłem jedno słowo
i zbocze runęło.
Ty to coś jak tykwa, klin.
Ja to coś tak obłego
i omszonego jak głaz,
okrągłe w zdaniach.

Alternatywa cudowności

Ryzykowne zdaje się umieszczenie hasła „realizm magiczny" już w pierwszym zdaniu recenzji. Termin ten wydaje się dziś tak powszechnie (nad)używany, że jego znaczenie straciło pierwotny sens. Zadaniem niniejszego tekstu nie jest jednak rozwiązywanie sporów literaturoznawczych, a próba przyjrzenia się pewnej powieści, która powstała u początków wspomnianego tu literackiego nurtu.

Alejo Carpentier już we wstępie wyjaśnia filozofię, jaka przyświecała mu przy tworzeniu *Królestwa z tego świata*, a którą określa mianem „rzeczywistości cudownej". Autor krytycznie odnosi się do surrealizmu, który w jego rozumieniu stanowił opozycję rzeczywistości, sam proponuje więc magiczną alternatywę splatającą się z tym, co realne.

Alternatywa cudowności może ujawnić się tylko tam, gdzie istnieje wiara w tę cudowność. Carpentier, umieszczając akcję powieści na Haiti w czasach rewolucji francuskiej, z łatwością wplata wątki historyczne w opowieści wywodzące się z mitologii i folkloru niewolników. Wierzenia i legendy są tak samo autentyczne jak wydarzenia mające oparcie w faktach, stanowią nie tylko równorzędny i naturalny element fabuły, ale mają na nią istotny wpływ. Zwierzęce metamorfozy Mackandala (postaci historycznej) są tak samo prawdziwe jak jego działalność konspiracyjna i mają na celu wyzwolenie czarnych niewolników spod jarzma francuskiej kolonii.

Kubański pisarz próbuje zdekolonizować literaturę z zastałych form, sięga do źródeł kultury i mitologii odtrąconych, aby stworzyć alternatywę dla „Starego Świata".

| Radosław Kurzeja

ALEJO CARPENTIER
KRÓLESTWO Z TEGO ŚWIATA
tł. Kalina Wojciechowska
Państwowy Instytut Wydawniczy |
Warszawa 2018

Krakowskie kalendarium literackie

1 II 1874

W Krakowie urodził się **Kazimierz Nitsch** (zm. 26.09.1958) – językoznawca, slawista, historyk języka polskiego, dialektolog, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego. Niemal przez całe życie był związany z Krakowem. Był prezesem Polskiej Akademii Umiejętności, jednym ze współzałożycieli Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego, a także redaktorem czasopisma naukowego „Język Polski". Jego dorobek obejmuje ponad 700 tekstów naukowych. Opublikował m.in. prace: *Wybór polskich tekstów gwarowych*, *Świat mowy polskiej* i *Dialekty języka polskiego*. Był również autorem dwóch pierwszych tomów *Małego atlasu gwar polskich* oraz współautorem *Słownika staropolskiego*. Został pochowany na cmentarzu Rakowickim.

3 II 1844

W Wiercanach urodził się **Franciszek Piekosiński** (zm. 27.11.1906 w Krakowie) – historyk mediewista, prawnik, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego. Był badaczem heraldyki, genealogii, sfragistyki i numizmatyki wieków średnich. Wydał m.in.: *Kodeks dyplomatyczny Małopolski*, *Kodeks dyplomatyczny miasta Krakowa 1257-1506* oraz *Prawa, przywileje i statuty miasta Krakowa*. Został pochowany na cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

4 II 1884

W Radłowie urodził się **Franciszek Gawełek** (zm. 8.09.1919 w Częstochowie) – etnograf. Był współorganizatorem Muzeum Etnograficznego w Krakowie, na rzecz którego gromadził fundusze oraz zbiory. Opublikował wiele prac poświęconych polskim obrzędom ludowym, m.in. opracował *Bibliografię ludoznawstwa polskiego*. W 2010 r. ukazał się wybór jego pism pt. *Konik zwierzyniecki, wianki i sobótki* opracowany przez prof. Franciszka Ziejkę.

8 II 1904

W Dyneburgu urodził się **Jan Safarewicz** (zm. 9.04.1992 w Krakowie) – językoznawca, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego. Był redaktorem naczelnym czasopisma „Język Polski" oraz rocznika „Acta Baltico-Slavica", a także współredaktorem *Słownika łacińsko-polskiego*. Opublikował wiele prac naukowych oraz podręczników. Zajmował się głównie językoznawstwem krajów bałtyckich, językami indoeuropejskimi oraz gramatyką historyczną języka łacińskiego. Został pochowany na cmentarzu Rakowickim.

22 II 1814

W Przysusze urodził się **Oskar Kolberg** (zm. 3.06.1890 w Krakowie) – etnolog, encyklopedysta, kompozytor. Był twórcą największego zbioru materiałów etnograficznych w dziejach nauki polskiej. Opracował ponad 1000 haseł do 28-tomowej *Encyklopedii Powszechnej* Samuela Orgelbranda. Głównym obszarem jego badań etnograficznych była muzyka ludowa, m.in. wydawał drukiem zanotowane ze słuchu melodie ludowe, opatrzone własnym akompaniamentem fortepianowym. Efektem prac badawczych nad muzyką ludową było wydanie monografii ballad ludowych pt. *Pieśni ludu polskiego*. Był ponadto autorem wielotomowego cyklu monografii regionalnych pt. *Lud. Jego zwyczaje, sposób życia, mowa, podania, przysłowia, obrzędy, gusła, zabawy, pieśni, muzyka i tańce*, obejmującego tereny całej przedrozbiorowej Rzeczypospolitej. Druk tego dzieła częściowo finansowało Towarzystwo Naukowe Krakowskie, co wpłynęło na decyzję o przeprowadzce Kolberga w okolice Krakowa, a następnie do Krakowa. Został pochowany na cmentarzu Rakowickim. Jego imię nosi jedna z ulic w dzielnicy I Stare Miasto.

26 II 1924

W Bronowicach Małych urodziła się **Maria Rydlowa** (zm. 17.12.2021 w Krakowie) – historyk literatury, edytor. Przez niemal 40 lat pracowała w Wydawnictwie Literackim w Krakowie, gdzie m.in. prowadziła serie wydawnicze „Cracoviana" i „Skarbiec Polski". Była autorką licznych opracowań literackich, m.in. *Listów* Stanisława Wyspiańskiego, za które otrzymała nagrodę Krakowska Książka Miesiąca. Wykładała edytorstwo w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie oraz była kustoszem Muzeum Młodej Polski „Rydlówka" w Bronowicach Małych. W 2013 r. opublikowała tom wspomnień *Moje Bronowice, mój Kraków*. Została pochowana na cmentarzu w Bronowicach.

| opracowanie: Małgorzata Kosmala

Magia teatru działa!

A więc to możliwe?! Magia teatru przeniosła mnie do 27 listopada 1907 roku... Siedzę w Teatrze im. Juliusza Słowackiego w Krakowie wbity w fotel i oczom nie wierzę! Przechodzący obok Józef Mehoffer kłania się uniżenie, a Teodora, żona Wyspiańskiego, gromi mnie nagle – nie wiadomo z jakiego powodu – piorunującym spojrzeniem, aż strach włos jeży... Na scenie, na łożu śmierci, spoczywa Stanisław Wyspiański, przy wezgłowiu czuwa muza, a może Anioł Śmierci, jak ten siedzący na mogiłach Rakowickiego cmentarza... Szczypię się, bo może to sen? Nic podobnego – oddycham z ulgą. To spektakl, jakże wielowymiarowy, Agaty Dudy-Gracz (tekst, reżyseria i scenografia) zatytułowany *Proszę Państwa, Wyspiański umiera*. Wokół łoża umierającego pojawiają się najbliżsi mu – jego mistrz Jan Matejko, obrażony od premiery *Wesela* w 1901 r. Lucjan Rydel, Ludwik Solski, Helena Modrzejewska, Wanda Siemaszkowa, ale też Tadeusz Kantor, Jerzy Grzegorzewski, Krystian Lupa i Bartek Szydłowski – współcześni twórcy teatralni, którzy przecież wszyscy z Wyspiańskiego! Jest też spektakl konfrontacją krakowskich problemów z początków XX w. z tymi, z którymi sami się zmagamy... Czy aż tak się różnimy? Osądźcie sami, składając hołd wielkiemu twórcy, który na scenie opisanej w *Wyzwoleniu* – „dwadzieścia kroków wszerz i wzdłuż" – odchodzi, odprowadzany do innego świata przez Anioła Śmierci z obrazu Jacka Malczewskiego.

| Janusz M. Paluch

Fot. Bartek Barczyk
dla Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie

Fot. Bartek Barczyk
dla Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie

Proszę Państwa, Wyspiański umiera

Teatr im. Juliusza Słowackiego w Krakowie

Reżyseria, tekst, scenografia i kostiumy: Agata Duda-Gracz,
muzyka: Maja Kleszcz i Wojciech Krzak,
światło: Cezi Studniak, choreografia: Piotr Mateusz Wach,
asystentka reżyserki: Izabela Budzinowska,
asystent scenografa, kostiumy: Jerzy Basiura,
konsultacje językowe: Bronisław Maj,
tekst monologu Jerzego Grzegorzewskiego: Jacek Wakar,
inspicjentka: Iwona Cieślik,
producentka: Izabella Oleś.

Obsada: Agnieszka Przepiórska, Wanda Skorny,
Anna Syrbu, Marta Waldera, Aleksander Fiałek,
Maciej Półtorak, Sławomir Rokita,
Adam Wietrzyński, Krzysztof Wrona,
Tomasz Wysocki, Maja Kleszcz, Wojtek Krzak.

Premiera 6 stycznia 2024 r.

Fot. Bartek Barczyk
dla Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie

FISZKI (089.3)

Współczesne inspiracje mitologią

Na przykład labirynt. Brzmi tajemniczo, skóra może ścierpnąć ze strachu, gdy wspomnimy jakieś własne zagubienie w prześlicznym ogrodzie zwiedzanego zespołu pałacowego, nie mówiąc o *Lśnieniu* Stanleya Kubricka i Turnieju Trójmagicznym w Hogwarcie. Więzienie i schronienie, mieszkanie dla potwora i miejsce wykazania się sprytem oraz odwagą. Nie wiadomo, kto jest ścigany, a kto i przed czym ucieka, nie zawsze znajdzie się Ariadna i poda nić.

Nawet etymologia jest zawikłana i co chwila pojawia się ślepy zaułek. *Labyrynthos* to prawdopodobnie słowo przedgreckie, które mogło znaczyć „obosieczny topór", co z kolei mogło metaforycznie ujmować kształt pałacu Minosa na Krecie, zbudowanego przez Dedala.

Tych odbić pradawnych historii jest mnóstwo. Imię Pigmaliona kieruje nas w stronę czystego artyzmu, ale i psychologii związków, w których jedna strona chce kształtować drugą. Norwid w grającym Chopinie dostrzegł rzeźbę, wyłaniające się z marmuru piękno postaci, a z klawiszy instrumentu – uwodzący dźwięk:

I byłeś jako owa postać – którą
Z marmurów łona,
Niźli je kuto,
Odejma dłuto –
Geniuszu... wiecznego Pigmaliona!

Ze starożytności greckiej, paryskiej emigracji i Warszawy czasu powstania 1863 roku przenieść się możemy do mieszczańskiej Anglii z opowieści Shawa, gdzie rzeźbieniem osobowości zajmuje się profesor Higgins – fonetyk. Następny refleks dociera do Krakowa, a ściślej na Salwator, bo tu już nie o rzeźbę i o miłość idzie, ale o to, że mieszkający tam profesor Kazimierz Nitsch niczym bohater komedii, a nie mitu, rozróżniał brzmienia gwar z setek wsi – od Śląska Cieszyńskiego po Kaszuby. I dlatego Stanisław Wasylewski nazwał go Pigmalionem z Gontyny. Bez mitologii ani rusz.

| Artur Czesak

POMNIKI HISTORII

Mityczne **miejsca**

Kopiec Krakusa. Fot. Michał Grychowski

„Temat numeru: inspiracje mitologią" – rzuciła Naczelna i poszła. Bądź mądry i szukaj mitycznych miejsc. Czy mieszkamy w Grecji? Jednak jakby się zastanowić, to wcale nie jest źle. Mamy w Krakowie kopce: legendarnego założyciela miasta Kraka i jego córki Wandy, co nie chciała Niemca, w Muzeum Archeologicznym posąg Światowida ze Zbrucza, zionącego ogniem smoka, bardziej wymagający mogą czerpać energię ze znajdującego się na Wawelu (za przyczyną boga Sziwy lub maga Apoloniusza) czakramu. Gdy przeanalizujemy inne regiony Polski, też trochę się znajdzie. Na pierwszym miejscu lokuje się oczywiście Łysa Góra z umiejscowionym tam w pradawnych wiekach świętym gajem, w którym oddawano cześć pogańskim bogom. Potem to miejsce upodobały sobie na sabaty wiedźmy i czarownice. Legendy o ich hulankach budzą grozę po dziś dzień... Przenieśmy się na Dolny Śląsk, by przyjrzeć się świętej górze druidów – Ślęży. W czasach, gdy ziemie te zamieszkiwał lud Celtów, była ważnym ośrodkiem kultu solarnego. Prehistoryczne, kamienne rzeźby przedstawiające niedźwiedzie, pannę z rybą, mnicha i grzyb to jej najbardziej znane symbole. Czy ktoś wie, jakie pełniły funkcje? Jeszcze ciekawiej i nie mniej tajemniczo ma się sprawa pochodzenia kamiennej warowni na górze Zyndrama w małopolskich Maszkowicach. Kto i jak ją wybudował ponad 3500 lat temu? Jaki legendarny lud ją zamieszkiwał? Na te pytania też nie znajdziemy odpowiedzi. Zgodnie z przekazami rodową siedzibę miał tu mieć Zyndram z Maszkowic, zaufany króla Jagiełły i rycerz spod Grunwaldu. Niestety, nie ma jakichkolwiek śladów dowodzących istnienia tam średniowiecznego zamku. Przyszła pora, by odwiedzić Kaszuby. Zapewne większość z Was wie, czym jest Stonehenge, ale czy słyszeliście o Odrach w okolicy Węsior? Otóż znajduje się tam rezerwat Kamienne Kręgi. Jest to pochodzące z przełomu I i II w. n.e. cmentarzysko Gotów, składające się z 12 różnej wielkości kamiennych kręgów i 30 kurhanów. Odkryto tam ponad 600 grobów, z których wydobyto antyczne ozdoby i ceramikę. Osobliwe i nieodgadnione to miejsce, podobno obdarzone szczególną mocą. Pytanie podsumowujące brzmi następująco: czy powinny nas dopadać „mitologiczne" kompleksy?

| Tekst: Anna Grychowska

Kamienne kręgi w Odrach koło Węsior. Fot. Michał Grychowski

Góra Zyndrama. Fot. Michał Grychowski

Obrazy Uliczne Piotra Jargusza

Od początku stycznia tego roku w krakowskiej przestrzeni publicznej pojawiły się cztery najnowsze *Obrazy Uliczne* Piotra Jargusza pt. *Wątek i osnowa/Czas i Zdarzenie*, *Losy*, *Czara poznania* (jako jedyny ma podwójny format) i *Brama przemienienia* – namalowane akrylem na szarym papierze pakunkowym o wymiarach 127 x 95 cm umieszczane na słupach ogłoszeniowych w opozycji i kontraście do tradycyjnych plakatów reklamowych. Powstają na bieżąco jako swoisty dziennik artysty. Kojarzą się z kaligrafiami japońskimi czy chińskimi i sygnowane są czerwoną pieczęcią zamkniętą w prostokącie z napisem „Obrazy Uliczne Piotra Jargusza". Te lapidarne, bardzo ekspresyjne formy malowane są kombinacjami czerni, czerni z bielą lub z czerwienią – swoistą triadą kolorystyczną z wyraźnie zaznaczonymi śladami pędzla, stają się bytem nieoczywistym, zaskakującym i zmuszającym do refleksji i stawiania pytań. Artysta nieprzerwanie od 2009 roku klei obrazy na słupach w centrum miasta i na jego peryferiach. Często prezentuje je w cyklach, choć bez nazwy i zaznaczonego tytułu (zwykle co miesiąc), wkleił ich już ponad 500 sztuk i dodam, że są to oryginały, bywają narażone na zaklejanie przez kolejne warstwy, a nawet kradzieże przez przypadkowych ludzi lub świadomych kolekcjonerów. Piotr Jargusz jest polskim artystą sztuk wizualnych, absolwentem Wydziału Malarstwa i Grafiki Krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, malarzem, animatorem, pedagogiem, profesorem sztuk plastycznych oraz autorem tekstów o sztuce. Zrealizował ponad 100 indywidualnych pokazów w kraju i za granicą. Poprzez swoją działalność artystyczną lokuje się wśród donatorów, którzy ofiarowali Krakowowi tak hojny dar.

Zapraszam na spacer krakowskim szlakiem street artu Piotra Jargusza, podaję numery słupów i ich lokalizacje: 0626 ul. Królewska/Pomorska, 0595 ul. Czarnowiejska/Katedra Elektroniki AGH, 0692 przy moście Dębnickim ul. Konopnickiej/Madalińskiego, 0699 Monte Cassino/Hotel BB – ekspozycja potrwa do końca lutego, życzę powodzenia i ekscytacji emocjami związanymi ze znajdowaniem dzieł sztuki i interpretacją ich znaczeń.

| Barbara Zajączkowska

Fot. Barbara Zajączkowska

Kalendarium wydarzeń
kulturalno-edukacyjnych

wydarzenia dla dzieci

wydarzenia w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”

***ZANIKAJĄCY HORYZONT: CICHY KRYZYS KRÓTKOWZROCZNOŚCI* – WYSTAWA FOTOGRAFII**
1–29 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Biblioteka Główna, Informatorium,
ul. Powroźnicza 2,
tel. 797 024 025

Wystawa fotografii Kevina Lamberta. Kevin Lambert – „Francuz w okularach” – zaprasza na wędrówkę po Krakowie swoimi oczami. Uchwycone obrazy mają stanowić przypomnienie, aby cenić wzrok i skłonić do refleksji na temat pilnej potrzeby zwiększenia świadomości oraz podejmowania działań prewencyjnych i zwalczania wyzwań stawianych przez wady wzroku.

***MAŁY KSIĄŻĘ* – NIEZWYKŁA KOLEKCJA EWY BAUER**
1–9 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2,
tel. 797 024 013

Wystawa wydań *Małego Księcia* w tłumaczeniach na różne języki świata. Właścicielką kolekcji jest krakowska pisarka Ewa Bauer, która od wielu lat zbiera egzemplarze tej najpopularniejszej powieści Antoine'a de Saint-Exupéry'ego. W kolekcji posiada ponad 80 tłumaczeń na rozmaite języki, dialekty i gwary.

***SZCZEPANIKOWA NA DWORCU* – WYSTAWA PRAC MARTY SZCZEPANIK**
1–29 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 3, pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3,
tel. 12 618 91 81

Wystawa akwareli Marty Szczepanik powstała w cyklu *W drodze*, któremu patronuje Bronowickie Stowarzyszenie Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. Włodzimierza Tetmajera w Krakowie.

***POZA-ŚWIATY* – WYSTAWA PRAC PATRYCJI OSTOI BAŻYŃSKIEJ**
1–29 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 16, ul. W. Eljasza-Radzikowskiego 29,
tel. 797 301 005

Patrycja Ostoya Bażyńska to malarka, absolwentka Wydziału Sztuki UP. W swojej twórczości zawiera przede wszystkim motywy fantastyczne inspirowane mitologiami, tradycjami ludowymi, legendami oraz dziełami literatury takich twórców jak Tolkien, Alighieri, Bułhakow, Sapkowski. Wystawa obejmuje prace z zakresu grafiki warsztatowej, malarstwa, rysunku oraz digital art.

KOBIETA PIĘKNA JAK Z OBRAZKA
1–29 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 20, ul. Opolska 37,
tel. 797 301 026

Wystawa malarstwa i rysunków Renaty Brzozowskiej, Renaty Domagalskiej oraz Joanny Tokarczyk z Galerii PositiveArtLive.com. Kobieta w pracach artystek czasem tańczy, czasem śmieje się, a czasem z przymkniętymi oczami siedzi spokojnie jak madonna z renesansowych płócien.

***KOLORY W PORTRETACH I WIDOCZKACH* – WYSTAWA PRAC EWY CYNKAR-MISIOŁEK**
1–29 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Ewa Cynkar-Misiołek jest malarką z przypadku. W 2015 roku rozpoczęła się jej przygoda z malowaniem, mieszaniem farb i nakładaniem na płótno. Tworzy akrylem, farbami olejnymi i akwarelą. Lubi malować portrety, widoki, kwiaty i zwierzęta.

***LEGENDY KRAKOWSKIE*, CZYLI GALERIA JEDNEGO OBRAZU**
1–29 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Prezentacja rysunku Krzysztofa Krawczyka „Vankukusia”. Artysta to krakowski rysownik i satyryk, autor ilustracji do książek, poeta i muzyk.

KWIATY, PTAKI I ZWIERZAKI W AKWARELACH JERZEGO PULCHNEGO
1–29 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59,
tel. 797 301 022

Wystawa prac stanowi zbiór akwareli Jerzego Pulchnego.

***NIEBIESKI KOT* – WYSTAWA PRAC MAŁGORZATY WINKOWSKIEJ**
1–29 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 22, ul. H. Sienkiewicza 2,
tel. 797 301 004

Artystka maluje głównie akrylami, pokazując świat swoimi oczami. Przedstawia pejzaże, świat podwodny, kwiaty, portrety ludzi i zwierząt, tworzy też obrazy abstrakcyjne. Jest kolorystką uważnie obserwującą otaczający świat i przetwarzającą rzeczywistość w barwne plamy.

PTAKI I JESZCZE COŚ
1–29 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 35, ul. T. Chałubińskiego 47,
tel. 797 024 005

Wystawa malarska Olgi Batowskiej. Autorka maluje akrylami, a niedawno rozpoczęła przygodę z poezją.

RZYM – WIECZNE MIASTO
1–29 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 54, os. Młodości 8, tel. 12 644 13 22

Wystawa fotografii Ewy i Janusza Gajewskich.

ILUSTRACJE ŠTĚPÁNA ZAVŘELA
1–29 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 53, os. Stalowe 12, tel. 12 644 23 52

Wystawa ilustracji Štěpána Zavřela – czeskiego ilustratora, malarza, filmowca, twórcy książek dla dzieci: *Dziadek Tomek*, *Sen o Wenecji*, *Ostatnie drzewo*. Artysta zainicjował powstanie *Międzynarodowej Wystawy Ilustracji Książki Dziecięcej*, która obecnie znana jest jako *Le Immagini della Fantasia*. Zavřel stworzył Międzynarodową Szkołę Ilustracji działającą do dziś. Jej wykładowcami są znani twórcy literatury dziecięcej, wśród

nich między innymi polscy ilustratorzy: Joanna Concejo i Józef Wilkoń. Wystawa przygotowana przez Wydawnictwo Tatarak w ramach projektu „Ja, Europejczyk”, który jest współfinansowany w ramach programu Unii Europejskiej „Kreatywna Europa”. Wystawa objęta patronatem Czeskiego Centrum w Warszawie.

PAPIEROWE ZAWIJASY
8–29 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 40, ul. Łużycka 55, tel. 797 024 017

Wystawa prac Aleksandry Miedźwiedzik. Artystka przygodę z papierem traktuje jako hobby.

KRAJOBRAZY TATRZAŃSKIE
9–29 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 25, ul. J. Fałata 2, tel. 797 301 002

Wystawa prac Marty Bogusz – malarki, poetki i fotografki. Maluje przyrodę, ludzi i ich marzenia. Obecnie należy do grupy malarskiej Grupa Krakowska z Willi Decjusza.

***PĘDZLEM I OŁÓWKIEM* – WYSTAWA PRAC EDWARDA MORKA**
12–29 lutego w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 27, ul. Królowej Jadwigi 37b,
tel. 12 411 92 74

Artysta zajmuje się malarstwem z zamiłowania. Maluje portrety, pejzaże, martwą naturę. Stosuje technikę olejną, akrylową, pastel i ołówek. Jest członkiem Grupy Krakowskiej z Willi Decjusza.

KLUB DOJRZAŁEGO CZYTELNIKA
1 lutego, godz. 11:00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2,
tel. 797 024 013

Spotkanie adresowane do seniorów, uczestnicy porozmawiają na temat *Encyklopedii Krakowa* wydanej w 2023 roku. Dwutomowe dzieło powstało we współpracy Biblioteki Kraków i Muzeum Krakowa.

(Z)RĘCZNIE
3 lutego, godz. 9:15–13:45

Biblioteka Główna, Informatorium,
ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Spotkanie dla osób zainteresowanych poznawaniem różnych technik prac ręcznych.

PLANSZOWE WIECZORKI
6 lutego, godz. 17:00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe. Spotkanie dla dzieci w wieku od 9 do 12 lat. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

SPOTKANIE TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW LWOWA I KRESÓW POŁUDNIOWO-WSCHODNICH
6 lutego, godz. 17:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką",
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Podczas spotkania odbędzie się wykład prof. dr. hab. Kazimierza Wiecha pt. *Zapomniane piękno Czarnohory i Huculszczyzny*, który wzbogacony zostanie o prezentację zdjęć. Spotkanie poprowadzi Anna Stengl.

MÓJ PLUSZOWY PRZYJACIEL
7 lutego, godz. 17:00

Filia nr 7, al. Pokoju 33,
tel. 12 414 26 01

Spotkanie dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Uczestnicy zajęć opowiedzą o dniu, w którym poznali swoich pluszowych przyjaciół. Przygotują też komiks, którego tematem będą ich najzabawniejsze przygody. Na spotkanie warto zabrać swoją ulubioną przytulankę.

GRAMY W PLANSZOWE!
7 lutego, godz. 17:00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe dla najmłodszych. Spotkanie dla dzieci w wieku od 4 do 6 lat. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

JAK ZROBIĆ WALENTYNKĘ?
7 lutego, godz. 17:00

Filia nr 52, os. Na Stoku 1,
tel. 505 299 818

Zajęcia dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat organizowane w cyklu „Popołudnie z maluszkiem". Uczestnicy wykonają prace plastyczne oraz wezmą udział w ćwiczeniach ruchowych z wykorzystaniem dysków sensorycznych. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 52.

SPOTKANIE OTWARTEGO KOŁA AUTORÓW PRZY KRAKOWSKIM ODDZIALE ZWIĄZKU LITERATÓW POLSKICH
7 lutego, godz. 17:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką",
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie połączone z czytaniem tekstów napisanych przez członków Koła, dyskusje nad zaprezentowanymi utworami oraz wymiana doświadczeń. Spotkanie poprowadzi Danuta Perier-Berska – opiekunka Koła.

KOALA NA DRZEWIE
7 lutego, godz. 17:30

Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Warsztaty plastyczne dla dzieci. Uczestnicy poznają historię Koali – bohatera książki *Koala, który się trzymał*, a następnie wykonają z papieru i włóczki portrety Koali.

PAPIEROWE ZAWIJASY
8 lutego, godz. 17:00

Filia nr 40, ul. Łużycka 55, tel. 797 024 017

Wernisaż wystawy prac Aleksandry Miedźwiedzik. Artystka przygodę z papierem traktuje jako hobby. Spotkanie organizowane w ramach cyklu *Pasje mieszkańców Piaski Nowe*.

ANTOLOGIA OPOWIADAŃ *WŁOSKI POLSKIE*
8 lutego, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką",
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie na temat antologii opowiadań pt. *Włoski polskie* wydanej przez Fundację Sąsiedzi. W tomie opublikowane zostały utwory autorów zrzeszonych w Związku Pisarzy ze Wsi. Spotkanie organizowane w cyklu „Salon Literacki Biblioteki Kraków". W dyskusji wezmą udział: Adam Wiedemann i Renata Bożek, a spotkanie poprowadzi Jadwiga Malina.

***KRAJOBRAZY TATRZAŃSKIE* – WERNISAŻ WYSTAWY**
9 lutego, godz. 18:00

Filia nr 25, ul. J. Fałata 2, tel. 797 301 002

Wernisaż wystawy prac Marty Bogusz – malarki, poetki i fotografki, która maluje przyrodę, ludzi i ich marzenia. Obecnie należy do grupy malarskiej Grupa Krakowska z Willi Decjusza.

KLUCZ DO EWANGELII ŚW. ŁUKASZA
9 lutego, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką",
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Rozmowa na temat najnowszej książki księdza kardynała Grzegorza Rysia pt. *Klucz do Ewangelii św. Łukasza*. W spotkaniu wezmą udział: Janusz Poniewierski – publicysta, były kierownik działu religijnego „Tygodnika Powszechnego" i Wydawnictwa Znak, wieloletni redaktor miesięcznika „Znak" oraz Piotr Słabek – redaktor naczelny Wydawnictwa M.

GRA–MY!
10 lutego, godz. 10:00–12:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7,
tel. 12 642 16 43

Spotkanie dla młodzieży od 12. roku życia. Uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe.

POCZYTAJ Z NAMI!
12 lutego, godz. 11:00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Głośne czytanie książek dla dzieci w wieku od 2 do 8 lat w cyklu „Czytanie na dywanie". Uczestnicy wysłuchają fragmentu książki, którą wspólnie wybiorą. Wykonają także kolorowe bransoletki nastroju.

DZIEŃ KOTA
12 lutego, godz. 16:00–17:30

Filia nr 6, al. I. Daszyńskiego 22,
tel. 12 423 24 26

Warsztaty dla dzieci w wieku od 4 do 10 lat w cyklu „Małe warsztaty literacko-plastyczne". Uczestnicy wysłuchają kociej opowieści, następnie wykonają obrazki przedstawiające koty w czasie pełni księżyca. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 6.

CZYTAM – POZNAJĘ – ZGADUJĘ, CZYLI BIBLIOTEKA ZIMĄ
12 lutego, godz. 16:30–18:00

Filia nr 4, ul. S. Bobrowskiego 11, tel. 12 412 76 91

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Uczestnicy wezmą udział w warsztatach plastycznych.

CZERWONE, RÓŻOWE, WIELKIE – SERCA
12 lutego, godz. 17:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7,
tel. 12 642 16 43

Warsztaty haftu matematycznego dla dzieci powyżej 6 lat. Uczestnicy nauczą się wyszywać walentynkowe serduszka. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Oddziale dla dzieci Filii nr 56.

KLIMATYCZNE WARSZTATY: ROBIMY WŁASNE LAMPIONY
13 lutego, godz. 10:00–11:30

Filia nr 26, ul. B. Komorowskiego 11,
tel. 797 301 003

Zajęcia dla dzieci powyżej 6. roku życia. Uczestnicy stworzą oryginalne i wyjątkowe ozdoby – lampiony. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 26.

ZIMOWY OBRAZEK
13 lutego, godz. 10:00

Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Warsztaty plastyczne dla dzieci. Uczestnicy wykonają zimowe obrazki z waty i makaronu.

FERIE NA DWORCU
13 lutego, godz. 13:00–16:00

Filia nr 3, pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3,
tel. 12 618 91 81

Zajęcia dla dzieci i młodzieży od 5 do 14 lat. Uczestnicy poznają Filię nr 3, wezmą udział w warsztatach plastycznych, zagrają w gry: *Master Logic, Bezpieczna podróż, Szkoła latania, Poznajemy zawody, Story Cubes, Wsiąść do pociągu*.

CZYTAMY RAZEM
13 lutego, godz. 17:00

Filia nr 15, ul. Dobrego Pasterza 100,
tel. 12 417 22 73

Animacje literackie dla dzieci w wieku przedszkolnym. Uczestnicy wysłuchają fragmentów utworów polskich autorów, wezmą udział

w zabawach ruchowych i rytmicznych ilustrowanych muzyką. Dzieci podejmą próby samodzielnego czytania lub wykonają prace plastyczne. Zajęcia z wykorzystaniem metod takich jak drama oraz pedagogika zabawy.

WIERSZE SPOD WAWELU
13 lutego, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie autorskie z Arturem Rotterem na temat książki *Wiersze spod Wawelu*. Artur Rotter to poeta, redaktor, nauczyciel, pracownik naukowy Instytutu Kształtowania Środowiska, autor kilku książek poetyckich i licznych publikacji z zakresu turystyki oraz krajoznawstwa. Spotkanie poprowadzi Anna Pituch-Noworolska.

POCZYTAJ Z NAMI!
14 lutego, godz. 11:00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Głośne czytanie książek dla dzieci w wieku od 2 do 8 lat. Uczestnicy wysłuchają fragmentu książki, którą wspólnie wybiorą. Wykonają także kolorowe bransoletki nastroju.

FERIE NA DWORCU
14 lutego, godz. 13:00–16:00

Filia nr 3, pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3,
tel. 12 618 91 81

Zajęcia dla dzieci i młodzieży od 5 do 14 lat. Uczestnicy poznają Filię nr 3, wezmą udział w warsztatach plastycznych, zagrają w gry: *Master Logic, Bezpieczna podróż, Szkoła latania, Poznajemy zawody, Story Cubes, Wsiąść do pociągu*.

KSIĄŻKOWE LOVE,
CZYLI WALENTYNKI W FILII NR 26
14 lutego, godz. 15:00–18:00

Filia nr 26, ul. B. Komorowskiego 11,
tel. 797 301 003

Uczestnicy będą mogli stworzyć niepowtarzalną walentynkę, wypożyczyć tajemniczą książkę, a także sprawdzić się w literackim quizie.

MOJE SERCE SKACZE Z MIŁOŚCI
14 lutego, godz. 16:00–18:00

Filia nr 55, os. Teatralne 25, tel. 12 644 40 46

Warsztaty czytelniczo-plastyczne dla dzieci w wieku od 6 do 10 lat. Uczestnicy wysłuchają fragmentów opowieści *Moje serce skacze z radości* Rose Lagercrantz i wykonają pracę plastyczną.

KOCI ŚWIAT
14 lutego, godz. 17:00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Zajęcia dla dzieci w wieku od 6 do 9 lat. Uczestnicy poznają rasy kotów, dowiedzą się, jakie są ich obyczaje oraz jak się nimi opiekować. Wezmą udział w grach i zabawach inspirowanych kocimi zwyczajami.

ŚWIAT DINOZAURÓW
14 lutego, godz. 17:00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Warsztaty plastyczne dla dzieci powyżej 4. roku życia. Uczestnicy z papierowych talerzyków i rolek, a także innych materiałów wykonają modele dinozaurów. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

UCZUCIA – MIŁOŚĆ.
CZY TO COŚ TRUDNEGO?
14 lutego, godz. 17:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7,
tel. 12 642 16 43

Spotkanie dla dzieci i rodziców w cyklu „Klub Słuchającego Malucha”. Uczestnicy wysłuchają opowieści i porozmawiają o miłości. Odpowiedzą na pytania: czy to trudne kogoś kochać i jak radzą sobie z miłością książkowi bohaterowie. Następnie wykonają kartkę walentynkową metodą iris folding.

PERON LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW
14 lutego, godz. 18:00

Profil facebookowy Klub Dziennikarzy
„Pod Gruszką przy Bibliotece Kraków”

Warsztaty on-line dla młodych twórców – pisarzy i poetów. Mistrzowskich rad udzieli prof. dr hab. Paweł Dybel z Instytutu Filozofii i Socjologii PAN w Warszawie oraz Instytutu Socjologii Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Jest autorem wielu książek, eseistą, recenzentem, krytykiem literackim. W publikacjach łączy zagadnienia filozofii współczesnej, teorii psychoanalitycznych i teorii literackiej. W rozmowie z mistrzem dominować będzie temat sposobu patrzenia na literaturę i pytanie, czym jest szaleństwo albo stany graniczne w literaturze, poezji i czy służą jej, wzmacniają, wzbogacają, czy raczej są przeszkodą. W drugiej części spotkania omówione zostaną wiersze uczestników warsztatów. Spotkanie poprowadzi Michał Piętniewicz.

CZYTAMY RAZEM
15 lutego, godz. 10:00

Filia nr 15, ul. Dobrego Pasterza 100,
tel. 12 417 22 73

Animacje literackie dla dzieci w wieku przedszkolnym. Uczestnicy wysłuchają fragmentów utworów polskich autorów, wezmą udział w zabawach ruchowych i rytmicznych ilustrowanych muzyką. Dzieci podejmą próby samodzielnego czytania lub wykonają prace plastyczne. Zajęcia z wykorzystaniem metod takich jak drama oraz pedagogika zabawy.

KAŻDY JEST WYJĄTKOWY
15 lutego, godz. 10:00

Filia nr 54, os. Młodości 8, tel. 12 644 13 22

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym przygotowane na podstawie książki pt. *Krasnal w Krzywej Czapce*. Uczestnicy wysłuchają fragmentów opowiadania, wezmą udział w zabawie ruchowej i wykonają wspólną pracę plastyczną. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 54.

ZWARIOWANE KALAMBURY
15 lutego, godz. 11:00

Filia nr 34, ul. Borsucza 12, tel. 797 024 020

Kalambury, pantomima w rytm muzyki i inne zabawy twórcze skierowane do dzieci i młodzieży do 15. roku życia. Połączenie aktywności ruchowej z intelektualną pozwoli znakomicie się zrelaksować, to również atrakcyjna rozrywka.

PLANSZOWISKO
15 lutego, godz. 12:00–14:00

Filia nr 16, ul. W. Eljasza-Radzikowskiego 29,
tel. 797 301 005

Uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe. Spotkanie dla dzieci w wieku od 9 do 12 lat. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 16.

ZIMOWE OPOWIEŚCI
15 lutego, godz. 13:00

Filia nr 55, os. Teatralne 25, tel. 12 644 40 46

Warsztaty czytelniczo-plastyczne dla dzieci w wieku od 5 do 6 lat. Uczestnicy wysłuchają opowieści o zimie i wykonają pracę plastyczną.

ZAKOCHANI W BIBLIOTECE
15 lutego, godz. 15:00–18:00

Filia nr 43, ul. gen. J. Jasińskiego 32,
tel. 797 024 002

Uczestnicy wykonają kartkę walentynkową pt. *Moja ukochana książka*. Dla dorosłych zostanie przygotowany wybór najpiękniejszych powieści o miłości z zakresu literatury polskiej i światowej. Wydarzeniu będzie towarzyszyć słodki poczęstunek.

FRANKLIN NA WALENTYNKI
15 lutego, godz. 17:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7,
tel. 12 642 16 43

Walentynkowe spotkanie dla dzieci, które poznają Franklina i jego sposoby na świętowanie. Uczestnicy wezmą udział w zabawie ruchowej i wykonają pracę plastyczną. Zajęcia realizowane w cyklu „Nasi książkowi ulubieńcy”.

POCZYTAJ Z NAMI!
16 lutego, godz. 11:00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Głośne czytanie książek dla dzieci w wieku od 2 do 8 lat. Uczestnicy wysłuchają fragmentu książki, którą wspólnie wybiorą. Wykonają także kolorowe bransoletki nastroju.

FERIE NA DWORCU
16 lutego, godz. 13:00–16:00

Filia nr 3, pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3,
tel. 12 618 91 81

Zajęcia dla dzieci i młodzieży od 5 do 14 lat. Uczestnicy poznają Filię nr 3, wezmą udział w warsztatach plastycznych, zagrają w gry: *Master Logic, Bezpieczna podróż, Szkoła latania, Poznajemy zawody, Story Cubes, Wsiąść do pociągu*.

CZYTAM – POZNAJĘ – ZGADUJĘ,
CZYLI BIBLIOTEKA ZIMĄ
16 lutego, godz. 16:30–18:00

Filia nr 4, ul. S. Bobrowskiego 11,
tel. 12 412 76 91

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Uczestnicy wezmą udział w warsztatach plastycznych.

W ŚWIECIE DISNEYA
16 lutego, godz. 17:00

Filia nr 20, ul. Opolska 37, tel. 797 301 027

Zajęcia dla dzieci i młodzieży. Spotkanie zorganizowane wokół bajek Disneya, wykorzystane

zostaną: gra *Dixit: Disney*, fragmenty książek oraz zagadki z ich bohaterami. Uczestnicy wykażą się nie tylko znajomością bajek, ale też użyją wyobraźni, aby stworzyć własne opowieści.

PĘDZLEM I OŁÓWKIEM – WERNISAŻ WYSTAWY PRAC EDWARDA MORKA

16 lutego, godz. 17:00

Filia nr 27, ul. Królowej Jadwigi 37b,
tel. 12 411 92 74

Wernisaż wystawy prac Edwarda Morka, który zajmuje się malarstwem z zamiłowania. Maluje portrety, pejzaże, martwą naturę. Stosuje technikę olejną, akrylową, pastel i ołówek. Jest członkiem Grupy Krakowskiej z Willi Decjusza.

PUZZLE POLSKIE

16 lutego, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką",
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie z Grzegorzem Rakiem wokół książki *Puzzle polskie*. Grzegorz Rak to autor dramatów, monodramów, komedii, opowiadań, powieści, a także tekstów, recenzji i felietonów publikowanych w „Gazecie Wyborczej" i „Świętokrzyskim Kwartalniku Literackim", laureat Ogólnopolskiego Konkursu o Złote Pióro Wojewody Świętokrzyskiego. Rozmowę poprowadzi Ryszard Koziej, utwory przeczyta Barbara Wrońska. Gościem specjalnym będzie Szczęsny Wroński.

(Z)RĘCZNIE

17 lutego, godz. 9:15–13:45

Biblioteka Główna, Informatorium,
ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Spotkanie dla osób zainteresowanych poznawaniem różnych technik prac ręcznych.

ODNAJDŹ SERCE W BIBLIOTECE

17 lutego, godz. 11:00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2,
tel. 797 024 013

Zajęcia dla dzieci w wieku od 5 do 10 lat. Warsztaty plastyczne przygotowane z okazji Walentynek. Uczestnicy wykonają serduszkowy łańcuch oraz chmurki pełne miłości. Spotkanie w cyklu „Sobotnie warsztaty z biblioteką".

POCZYTAJ Z NAMI!

19 lutego, godz. 11:00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1,
tel. 12 412 49 55

Głośne czytanie książek dla dzieci w wieku od 2 do 8 lat. Uczestnicy wysłuchają fragmentu książki, którą wspólnie wybiorą. Wykonają także kolorowe bransoletki nastroju.

BAŁWANKOWE RADY NA ZIMOWE ZABAWY

19 lutego, godz. 15:00–18:00

Filia nr 18, ul. ks. K. Siemaszki 31,
tel. 797 301 014

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Uczestnicy wysłuchają zimowych opowieści, wykonają prace plastyczne i rozwiążą bałwankowe łamigłówki.

SZNURKOWE OPOWIADANKI I MALOWANKI

19 lutego, godz. 16:00–17:30

Filia nr 6, al. I. Daszyńskiego 22,
tel. 12 423 24 26

Warsztaty dla dzieci w wieku od 4 do 10 lat w cyklu „Małe warsztaty literacko-plastyczne". Uczestnicy wysłuchają fragmentów książki *Sznurkowa historia* Roksany Jędrzejewskiej-Wróbel i wykonają malarską kompozycję z wykorzystaniem sznurka. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 6.

KLIMATYCZNE WARSZTATY: ROBIMY WŁASNE LAMPIONY

20 lutego, godz. 10:00–11:30

Filia nr 26, ul. B. Komorowskiego 11,
tel. 797 301 003

Zajęcia dla dzieci powyżej 6. roku życia. Uczestnicy stworzą oryginalne i wyjątkowe ozdoby – lampiony. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 26.

ZIMOWA HERBATKA

20 lutego, godz. 10:00

Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Warsztaty plastyczne dla dzieci. Uczestnicy wykonają kubki z patyczków i waty.

CZYTAMY RAZEM

20 lutego, godz. 17:00

Filia nr 15, ul. Dobrego Pasterza 100,
tel. 12 417 22 73

Animacje literackie dla dzieci w wieku przedszkolnym. Uczestnicy wysłuchają fragmentów utworów polskich autorów, wezmą udział w zabawach ruchowych i rytmicznych ilustrowanych muzyką. Dzieci podejmą próby samodzielnego czytania lub wykonają prace plastyczne. Zajęcia z wykorzystaniem metod takich jak drama oraz pedagogika zabawy.

KOLOROWE ZWIERZĄTKA

20 lutego, godz. 17:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7,
tel. 12 642 16 43

Warsztaty origami dla dużych i małych. Uczestnicy wykonają proste modele zwierząt. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Oddziale dla dzieci Filii nr 56.

WYPRAWA W KOSMOS

21 lutego, godz. 11:00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Zajęcia dla dzieci w wieku od 5 do 8 lat. Uczestnicy poznają ciekawostki o kosmosie, dowiedzą się, kim jest astronauta, jaki kolor ma zachód słońca na Marsie. Następnie przy użyciu materiałów kreatywnych wykonają kosmicznego ludzika. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 8.

MAPA MARZEŃ – ZAJĘCIA DLA SENIORÓW

21 lutego, godz. 12:00

Filia nr 56, Oddział dla dorosłych, os. Zgody 7,
tel. 12 644 40 72

Zajęcia manualne dla seniorów w cyklu „Środek motka". Uczestnicy porozmawiają o marzeniach i wykonają mapę marzeń, posługując się dowolną techniką plastyczną.

BAŁWANKOWE RADY NA ZIMOWE ZABAWY

21 lutego, godz. 15:00–18:00

Filia nr 18, ul. ks. K. Siemaszki 31, tel. 797 301 014

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Uczestnicy wysłuchają zimowych opowieści, wykonają prace plastyczne i rozwiążą bałwankowe łamigłówki.

ZIMOWY KRAJOBRAZ

21 lutego, godz. 15:30–18:30

Filia nr 14, ul. Ugorek 14, tel. 12 417 17 15

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Uczestnicy wykonają obrazki z zimowym krajobrazem.

ABY JĘZYK GIĘTKI POWIEDZIAŁ WSZYSTKO, CO POMYŚLI GŁOWA

21 lutego, godz. 17:00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Zajęcia dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat w cyklu „Czytam i rysuję". W Międzynarodowym Dniu Języka Ojczystego najmłodsi wysłuchają fragmentów książek dla dzieci, które staną się inspiracją do przeprowadzenia zabaw literacko-plastycznych, w tym tzw. łamańców językowych.

O OJCZYSTYM

21 lutego, godz. 17:00

Filia nr 20, ul. Opolska 37, tel. 797 301 027

Zajęcia dla dzieci i młodzieży poświęcone odkrywaniu na nowo fascynującego świata języka polskiego. W trakcie spotkania uczestnicy zagrają w gry *Ojczysty*, *Słowostworki*, *Pomysłówka* oraz sprawdzą znajomość regionalizmów z całego kraju. Wydarzenie zorganizowane w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego.

CZASAMI KŁAMIĘ ALICE FEENEY

21 lutego, godz. 17:00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych. Uczestnicy porozmawiają o książce brytyjskiej pisarki Alice Feeney. *Czasami kłamię* to powieść psychologiczna z elementami charakterystycznymi dla thrillera. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

MÓJ APOLLO TRZYMA ZA PRAWĄ RĘKĘ, A MUZY DO UCHA SZEPCĄ

21 lutego, godz. 17:00

Filia nr 46, ul. Limanowskiego 4, tel. 12 202 06 50

Wykład kustosza Muzeum Domu Jana Matejki – Marty Kłak-Ambrożkiewicz na temat twórczości Jana Matejki połączony z pokazem multimedialnym. Spotkanie dla dorosłych.

CHŁOPKI JOANNY KUCIEL-FRYDRYSZAK

21 lutego, godz. 17:30

Filia nr 31, ul. J.K. Przyzby 10, tel. 797 024 026

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych. Uczestnicy porozmawiają o książce Joanny Kuciel-Frydryszak. *Chłopki* to jedna z najpopularniejszych książek 2023 roku.

CZYTAMY RAZEM
22 lutego, godz. 10:00

Filia nr 15, ul. Dobrego Pasterza 100,
tel. 12 417 22 73

Animacje literackie dla dzieci w wieku przedszkolnym. Uczestnicy wysłuchają fragmentów utworów polskich autorów, wezmą udział w zabawach ruchowych i rytmicznych ilustrowanych muzyką. Dzieci podejmą próby samodzielnego czytania lub wykonają prace plastyczne. Zajęcia z wykorzystaniem metod takich jak drama oraz pedagogika zabawy.

ZWARIOWANE KALAMBURY
22 lutego, godz. 11:00

Filia nr 34, ul. Borsucza 12, tel. 797 024 020

Kalambury, pantomima w rytm muzyki i inne zabawy twórcze skierowane do dzieci i młodzieży do 15. roku życia.

PLANSZOWISKO
22 lutego, godz. 12:00–14:00

Filia nr 16, ul. W. Eljasza-Radzikowskiego 29,
tel. 797 301 005

Uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe. Spotkanie dla dzieci w wieku od 9 do 12 lat. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 16.

ARTYSTA – JAN MATEJKO
22 lutego, godz. 14:00

Filia nr 46, ul. Limanowskiego 4, tel. 12 202 06 50

Wykład kustosza Muzeum Domu Jana Matejki – Marty Kłak-Ambrożkiewicz na temat twórczości Jana Matejki połączony z pokazem multimedialnym. Spotkanie dla dzieci i młodzieży.

PRZYGODA W STAROŻYTNEJ GRECJI
22 lutego, godz. 17:00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Zajęcia dla dzieci od 7. roku życia. Uczestnicy wysłuchają prezentacji o życiu i wierzeniach starożytnych Greków. Poznają fragmenty mitów, wezmą udział w zabawach tematycznych i wykonają pracę plastyczną. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

POCZYTAJ Z NAMI!
23 lutego, godz. 11:00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Głośne czytanie książek dla dzieci w wieku od 2 do 8 lat. Uczestnicy wysłuchają fragmentu książki, którą wspólnie wybiorą. Wykonają także kolorowe bransoletki nastroju.

BAŁWANKOWE RADY NA ZIMOWE ZABAWY
23 lutego, godz. 15:00–18:00

Filia nr 18, ul. ks. K. Siemaszki 31,
tel. 797 301 014

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Uczestnicy wysłuchają zimowych opowieści, wykonają prace plastyczne i rozwiążą bałwankowe łamigłówki.

ROBOT NA FERIE!
23 lutego, godz. 17:00

Filia nr 14, ul. Ugorek 14, tel. 12 417 17 15

Zajęcia dla dzieci w wieku od 7 do 9 lat z udziałem robota edukacyjnego Photon. Uczestnicy wezmą udział w zabawach polegających na programowaniu i sterowaniu robotem, będą też rozwiązywać rebusy. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 14.

PRZED NAMI JESZCZE POTOP
23 lutego, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką",
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Wieczór autorski Lesława Nowary wokół tomu wierszy *Przed nami jeszcze potop*. Lesław Nowara to poeta, felietonista, recenzent literacki, autor dziesięciu tomów wierszy i kilku tomów miniatur literackich – aforyzmów i epigramatów. Teatr Nowej Sztuki przygotował na motywach tomu wierszy *Kokon* Lesława Nawary spektakl teatralny w reżyserii Dariusza Jezierskiego. Spotkanie poprowadzi Michał Piętniewicz.

ŚWIATOWY DZIEŃ DINOZAURA
26 lutego, godz. 12:00–15:00

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dzieci,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 020

Zajęcia dla dzieci od 6. roku życia zorganizowane z okazji Światowego Dnia Dinozaura. Dzieci wezmą udział w warsztatach plastycznych. W dniach 15 i 22 lutego w wypożyczalni dla dzieci Filii nr 21 będzie można wziąć udział w zabawie polegającej na odszukaniu ukrytych na półkach bibliotecznych figurek dinozaurów oraz ustaleniu ich nazwy przy pomocy księgozbioru bibliotecznego.

NIEDOCZEKANIE
26 lutego, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką",
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie z pisarką Ka Klaklą. Autorka planuje podczas spotkania przeprowadzić burzliwą rozmowę o prozie (zbiór opowiadań *Czerwony Las*), o poezji (premiera zbioru wierszy *Zdrowaś*) i o życiu. Spotkanie poprowadzi Erazm Dutkiewicz, a oprawę muzyczną zapewnią Jaczyński & Zięba.

***JEŹDZIEC MIEDZIANY* PAULLINY SIMONS**
27 lutego, godz. 13:30

Filia nr 24, ul. Na Błonie 13 d, tel. 797 301 009

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych. Uczestnicy porozmawiają o książce Pauliny Simons *Jeździec miedziany*. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 24.

POMIĘDZY. NA TRASIE SAMOTNOŚĆ–BLISKOŚĆ
27 lutego, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką",
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Podczas spotkania swoją twórczość zaprezentują członkinie Otwartego Koła Autorów działającego przy Krakowskim Oddziale ZLP: Lucyna Bełtowska, Żaneta Kubic i Maria Leżańska. Żaneta Kubic – koordynatorka projektów, danolożka, pisze wiersze i prozę. Lucyna Bełtowska – nowotarżanka, ceniąca góralską *ślebodę*, emerytowany kustosz w Muzeum UJ Collegium Maius, pisze wiersze i utwory prozatorskie. Maria Leżańska – emerytka pasjonująca się poezją i fotografowaniem wydarzeń kulturalnych, pisze wiersze.

SKĄD SIĘ BIORĄ KSIĄŻKI?
28 lutego, godz. 17:00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym w cyklu „Czytam i rysuję". Uczestnicy poznają etapy powstawania książki, dowiedzą się, z czego jest zbudowana oraz jak wyglądała dawniej. Zostaną zaprezentowane zawody oraz miejsca związane z jej wytwarzaniem. W części warsztatowej młodzi czytelnicy nauczą się obsługiwać tradycyjną maszynę do pisania oraz wykonają miniksiążeczki z własnymi ilustracjami.

ŚWIAT DINOZAURÓW
28 lutego, godz. 17:00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Warsztaty plastyczne dla dzieci powyżej 4. roku życia. Uczestnicy z papierowych talerzyków i rolek, a także innych materiałów wykonają modele dinozaurów. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

SPOTKANIE AUTORSKIE Z KAROLINĄ GRODZISKĄ
28 lutego, godz. 18:00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2,
tel. 797 024 013

Spotkanie wokół książki *Ubożęta, półbożęta*. Wśród tytułowych skrzatów są strażnicy domowego spokoju, ale i psotnicy, którzy kryją się w zakamarkach domów. Uczestnicy zapoznają się także z ilustracjami Sebastiana Kudasa. Od 22 do 28 lutego w Bibliotece Głównej będzie można wziąć udział w zabawie bibliotecznej inspirowanej książką, tj. zgadywać, jak nazywają się stworzenia z ilustracji i czym się zajmują.

OPOWIEŚCI FOTOGRAFISTÓW
28 lutego, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką",
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Prezentacja autorskich zdjęć zaproszonego gościa połączona z dyskusją na temat roli światła i cienia w technice fotografowania, wyboru miejsca i obiektu fotografii. Spotkanie poprowadzi Ewa Kozakiewicz.

WRĘCZENIE NAGRODY KRAKOWSKA KSIĄŻKA MIESIĄCA
29 lutego, godz. 18:00

Filia nr 21, Czytelnia Naukowa,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Wręczenie nagrody Krakowska Książka Miesiąca połączone ze spotkaniem z Michałem Sobolem – autorem tomiku *Trasy przelotów*. „Czego lękać się bardziej? Sztucznej inteligencji czy człowieka? Sięgam po ostatni tom wierszy Michała Sobola i chyba nie mam wątpliwości" – Janusz M. Paluch. Rozmowę poprowadzi Jarosław Fazan.

#52 TYGODNIE z Biblioteką Kraków

WYZWANIE CZYTELNICZE 2024

- ☐ Marek Hłasko
- ☐ Powieść obyczajowa
- ☐ Australia
- ☐ Nagroda Nobla
- ☐ Zakazane książki
- ☐ Książka z akcją na wsi
- ☐ Esej historyczny
- ☐ Fantastyka
- ☐ Z ekranu na strony książki
- ☐ Akcja w lato
- ☐ Nagroda Nike
- ☐ Europa
- ☐ Kryminał polskiego autora/autorki
- ☐ Powieść oparta na faktach
- ☐ Krakowska Książka Miesiąca
- ☐ Książka o zwierzętach
- ☐ Afryka
- ☐ Książka autora posługującego się pseudonimem
- ☐ Witold Gombrowicz
- ☐ Powieść historyczna
- ☐ Biografia
- ☐ Nagroda Bookera
- ☐ Natura na pierwszym planie
- ☐ Wielcy przywódcy
- ☐ Książka inspiracją dla filmu
- ☐ Ameryka Południowa
- ☐ Książka o książkach
- ☐ Romans
- ☐ Tytuł ze znakiem zapytania
- ☐ Czesław Miłosz
- ☐ Nagroda Pulitzera
- ☐ Azja
- ☐ Książka o duchach
- ☐ Wielcy artyści
- ☐ Lata 20 XX w. w Europie
- ☐ Festiwal Conrada
- ☐ Pamiętniki
- ☐ Książka z akcją w dużym mieście
- ☐ Wojna
- ☐ Autobiografia
- ☐ Książka z akcją w przyszłości
- ☐ Zima w tle
- ☐ National Book Award
- ☐ Prawa człowieka
- ☐ Ameryka Północna
- ☐ Książka z Twoim imieniem (bohater lub autor)
- ☐ Reportaż
- ☐ Powieść psychologiczna
- ☐ Nagroda Gouncorta
- ☐ Książka z akcją w Krakowie
- ☐ Antarktyda
- ☐ Wielkie przemiany

Więcej informacji: www.biblioteka.krakow.pl i Facebook

Kraków

KONKURS
CZYTELNIK ROKU 2024

Zgłoś udział i odbierz Paszport Czytelnika!
Wypożyczaj książki i audiobooki w Bibliotece Kraków!
Zdobądź tytuł Czytelnika Roku!

BIBLIOTEKA KRAKÓW • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

PARTNERZY KONKURSU:

Biblioteka Kraków · galeria Bronowice · STU 2 SCENA STU · WYDAWNICTWO LITERACKIE · kbf: operator programu · KRAKÓW MIASTO LITERATURY UNESCO · Kraków czyta · Kraków.pl